

لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ - وَالَّذِينَ آمَنُوا
مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلَّتِنَا
قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ (88) قَدْ افْتَرَبْنَا
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنَّ عُدَّتَا فِي مِلَّتِكُمْ
يَعْدُ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا
أَنْ نَعُوذَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَبْهَأَ اللَّهُ رُسُلًا
وَسِيعَ رَبِّنَا كُلَّ شَيْءٍ عَلِمْنَا عَلَى اللَّهِ
تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا
بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاحِشِينَ - (89)
وَقَالَ الْمَلَأَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لِئِنْ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذَا لَخَاسِرُونَ
(90) فَأَحَدْتَهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
دَارِهِمْ - جَاثِمِينَ - (91) الَّذِينَ كَذَّبُوا
شُعَيْبًا كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
شُعَيْبًا كَانُوا هُمْ - الْخَاسِرِينَ (92)
فَتَوَلَّى عَنْهُمْ - وَقَالَ - يَا قَوْمِ - لَقَدْ
أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ
فَكَيْفَ آسَى عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ (93)
وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا
أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالصَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ
يَضُرَّعُونَ (94) ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ
الْحَسَنَةَ حَتَّى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ -
آبَاءَنَا الصَّرَاءُ وَالسَّرَاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ -
نَعْتَةً هُمْ لَا يَشْعُرُونَ (95)

88) Kavminin ileri gelenlerinden büyüklemler: “Ey Şuayb, seni ve seninle birlikte iman edenleri ya ülkemizden çıkaracağız ya da mutlaka bizim dinimize döneceksiniz?” dediler. Dedi ki: “Biz istemesek de mi?”

89) “Allah bizi ondan kurtardıktan sonra sizin dininize dönersek Allah’a yalan iftira etmiş oluruz. Bizim için sizin dininize dönmek yoktur, ancak Rabbimizin dileme-si müstesna. Rabbimizin ilmi herşeyi kuşatmıştır. Biz yalnız Allah’a tevekkül ettik. Rabbimiz, bizimle kavminiz arasında sen hak ile hüküm ver! Şüphesiz sen hüküm verenlerin en hayırlısıdır.”

90) Kavminin ileri gelenlerinden kâfir olanlar dediler ki: “Andolsun Şuayb’a uyarırsanız mutlaka hüsrana uğrayanlardan olursunuz.”

91) Nihayet onları şiddetli bir sarsıntı yakalayiverdi de yurtlarında diz üstü çöke kaldılar.

92) Şuayb’ı yalanlayanlar sanki orada oturmadılar. Şu-ayb’ı yalanlayanlar var ya, işte onlar hüsrana uğrayan-lar oldular.

93) O da onlardan yüz çevirerek dedi ki: “Ey kavminim, andolsun ben size Rabbimin risaletini tebliğ ettim ve size öğüt verdim, artık ben kâfir bir topluluğa nasıl acırım.?! ”

94) Biz hangi memlekete bir rasul gönderdiyse, oranın halkını mutlaka sıkıntı ve zorlukla yakalamışızdır ki yalvarıp yakarsınlar.

95) Sonra kötülüğü iyilikle değiştirdik ta ki onlar çoğa-larak: “Atalarımıza da şiddetli sıkıntılar ve genişlik do-kunmuştu.” dediler. Nihayet biz de kendileri farkında değillerken onları ansızın yakalayiverdik.

88) Kavminin ileri gelenlerinden Allah ve Rasulüne iman etmeyi büyüklüklerine yediremeyenler tehdid ederek şöyle dediler: “Ey Şuayb, seni ve seninle birlikte iman eden fakir ve zayıf kimseleri ya ülkemizden çıkaracağız ya da mutlaka bizim dinimize döneceksiniz? Biz sizinle aynı ülkede yaşamak istemiyoruz. Bu ülke bizim, beğenmiyorsanız çekip gidin, ya bu ülkeyi ve bu ülkenin sahipleri olan bizleri seversiniz ya da beğenmiyorsanız çekip gidersiniz.” Şuayb bu tehdid karşısında onlara cevap olarak dedi ki: “Biz bu doğup büyüdüğümüz ülkeyi terketmeyi istemesek de mi siz bizi vatanımızdan çıkmaya veya temeli şirke dayalı dininize dönmeye zorlayacaksınız?”

89) “Allah bizi iman etmekle şirke ve küfürden kurtardıktan ve doğru yolu gösterdikten sonra sizin batıl dininize dönersek Allah’a yalan iftira etmiş oluruz. Çünkü biz biliyoruz ki Allah’tan başka ibadete layık ilah yoktur, ibadet türlerinden herhangi birini Allah’tan başkasına veya Allah ile beraber bir başkasına yapmak şirktir. Allah’tan başka ibadet edilen sahte ilahları ve tağıulları reddetmedikçe iman etmiş olamayız. Şirkten ve şirke ehlinde uzaklaşmadıkça tevhide bilince ulaşamayız. Bütün bu hakikatleri bildikten sonra bizim için artık sizin batıl dininize ve milletinize dönmek asla yoktur, ancak Rabbimizin dilemesi müstesna. Eğer Allah bizim mahcup olmamızı ve yardımsız kalmamızı isterse, o zaman hakkımızda hüküm uygulanır. Rabbimizin ilmi herşeyi kuşatmıştır. Fakat şunu da iyi biliyoruz ki Allah adildir, kimseye zulmetmez. Biz hakkı istemedi samimi olursak bizi lütfuyla hidayete ulaştırır, bu yolda ihlasla yürürsek iman üzere ölmeyi nasip eder ve ahirette rahmetiyle cennete yerleştirir. Biz yalnız Allah’a tevekkül ettik. Her konuda meşru olan tüm tedbirleri aldıktan sonra sonucu Allah’tan bekleriz, sadece O’na güveniriz. O, kendisine güvenenlere yeter. Ey Rabbimiz, bizimle kavminiz arasında sen içinde zulüm ve haksızlık bulunmayan, hak olan, adil hüküm ver! Hakkan hak, batılın da batıl olduğunu ortaya koy. Şüphesiz sen hüküm verenlerin en hayırlısıdır. Kimseye zerre kadar haksızlık etmezsin.”

90) Kavminin ileri gelenlerinden kâfir olanlar, içerisinde bulundukları dinin hak din olduğuna inanarak birbirlerine dediler ki: “Bizim yolumuz hak yoludur. Şuayb’ın yolu ise batıl yoldur. Biz hidayete ermişizdir. Andolsun eğer Şuayb’a uyar da onun size yaptığı daveti kabul ederseniz, o halde hidayeti dalaletle değiştirdiğiniz için mutlaka ziyan edenlerden, hüsrana uğrayanlardan, kaybedenlerden olursunuz.”

91) Nihayet Şuayb’ı ve getirdiklerini yalanlayan bu inkârcı kavme önce aşırı bir sıcaklık vererek hepsini bir bulutun gölgesine topladı sonra şiddetli bir sarsıntı, zelzele yakalayiverdi, bu esnada üstlerine de buluttan yıldırım düştü ve onları yaktı. Yurtlarında diz üstü çöke kaldılar, ölümlerine geldiler. Eyke halkı gölge azabıyla, Medyen halkı ise zelzele ve çılgın azabıyla helak olmuşlardır.

92) Allah, Şuayb’ı yalanlayanları helak etti. Şuayb’ı yalanlayanlar sanki ülkelerinde nimetler içerisinde yaşamamış hale geldiler. Şuayb’ı yalanlayanlar var ya, işte onlar hüsrana, ziyana uğrayanlar oldular. Onlar, helak olarak dünya ve ahiret mutluluğunu kaybettiler.

93) Şuayb da helak olan kavminin yaptıklarından yüz çevirdi onların haline üzüldükten dedi ki: “Ey kavminim, andolsun ben size Rabbimin risaletini tebliğ ettim ve size öğüt verdim, size elimden geleni yaptım, artık ben üzölmeye değmeyecek, Allah’ın birliğini inkâr eden kâfir bir topluluk için nasıl üzüldürüm ve onların helakından dolayı nasıl acı duyuyorum.?! Ey mü’minler! Siz de ölen akrabalarınıza acımayın!”

94) Biz hangi ülkeye bir rasul göndermiş ve o ülke halkı onu yalanlamışsa, oranın halkını mutlaka sıkıntı, yoksulluk, fakirlik, hastalık, savaş vb. kötü durumlarla cezalandırmışızdır. Bunu, Allah’a yalvarıp yakarsınlar, boyun eğsinler ve günahlarına tevbe etsinler diye yaptık.

95) Sonra onların fakirlik ve hastalıklarını zenginlik ve sıhhatte çevirdik. Allah’a sığınmışlar diye onları kötü durumlarla imtihan ettik, fakat sığınmadılar. Şükretsiner diye iyiliklerle imtihan ettik, fakat bunu da yapmadılar. Nihayet çoğalıp artılar, nimet onları şımarttı, kötülüğe daldılar ve nimete nankörlük ederek: “Dünyanın hali budur. Babalarımız da böyle musibetli ve müreffeh dönemler yaşamıştı. Bu Allah’tan gelen bir azap değildir. Biz dinimizde kalmalıyız.” dediler. Nihayet biz de kendileri farkında değillerken onları ansızın yakalayıp cezalandırdık ve helak ettik.

لَقَدْ خَلَقْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنْ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ (96) أَفَأَمِنَ أَهْلُ
الْقَرْيَةِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ
نَائِمُونَ (97) أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقَرْيَةِ أَنْ
يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا صُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ (98)
أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ
إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ (99) أَوَلَمْ يَهْدِ
لِلَّذِينَ يَرْتُبُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا
أَنْ لَوْ تَشَاءُ أَصْبَأْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (100)
تِلْكَ الْقَرْيَةُ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِهَا
وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا
كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ
كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ
الْكَافِرِينَ (101) وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ
مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ
لِقَاسِقِينَ (102) ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ
مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
فَطَلَّمُوا بِهَا فَنَظَرُ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ (103) وَقَالَ
مُوسَى يَافِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِنْ
رَبِّ الْعَالَمِينَ (104)

96) O ülkelerin halkı iman edip sakınsalardı elbette on-ların üzerine gökten de yerden de bereketler açardık, fakat onlar yalanladılar, biz de onları kazanmakta ol-dukları sebebiyle yakalayiverdik.

97) O ülkelerin halkı geceleyin uyurlarken kendilerine azabımızın gelmeyeceğinden emin mi oldular?

98) Ya da o ülkelerin halkı kuşluk vakti eğlenirlerken kendilerine azabımızın gelmeyeceğinden emin mi oldu-lar?

99) Yoksa onlar Allah'ın tuzağından emin mi oldular? Hüsrana uğrayanlar topluluğundan başkası Allah'ın tuzağından emin olamaz!

100) Sakinlerinden sonra yeryüzüne mirasçı olanları doğruya erdirmeye mi? Eğer biz dilemiş olsaydık onla-ra günahları nedeniyle bir musibet isabet ettirirdik; ve kalplerine damgalar vururduk da onlar böylelikle işit-meyenler olurlardı.

101) İşte o memleketler ki biz onların haberlerinden bir kısmını sana anlatıyoruz. Doğrusu rasulleri onlara apa-çık delillerle gelmişlerdi, fakat daha önce yalanladıkları için iman etmediler. Allah kâfirlerin kalplerini işte böy-le mühürler.

102) Onların pek çoğunda ahde vefa görmedik. Onların pek çoğunu fasıklar olarak gördük.

103) Sonra onların ardından Musa'yı ayetlerimizle Fi-ravun'a ve ileri gelenlerine gönderdik, fakat onlar zul-mettiler. Bak fesatçıların sonu nasıl oldu?

104) Musa dedi ki: "Ey Firavun, muhakkak ben alem-lerin rabbinden bir rasulüm."

96) Eğer nebi ve rasulleri yalanlayıp da helak edilen ülkelerin halkı Allah'a ve Rasullerine iman edip inkâr ve masiyetlerden sakınsalardı elbette onların üzerine gökten de yerden de, her taraftan bereketler açardık, bol bol nimetler verirdik, göklerin ve yerin kapılarını açardık, gökten yağmur, yerden bitki verirdik. Fakat onlar rasulleri ve onlara indirilen hakkı yalanladılar, biz de onları yapmakta oldukları şirk, küfür ve isyan sebebiyle yakalayiverdik, yaptıkları bu kötü işten dolayı helâk ederek cezalandırdık.

97) Nebi ve rasulleri yalanlayan o ülkelerin halkı geceleyin uyurlarken kendilerine azabımızın ansızın gelmeyeceğinden emin mi oldular?

98) Ya da o ülkelerin halkı gündüzleyin, kuşluk vakti eğlenirlerken ve sanki oyun oynuyorlarmış gibi faydasız şeylerle meşgul olurken kendilerine azabımızın açıkça gelmeyeceğinden emin mi oldular? Daha önceki kavimlerin helak oluşlarına ibret gözüyle bakmıyorlar mı?

99) Yoksa onlar Allah'ın tuzağından, kendilerine nimet verip de, gaflet içerisinde oldukları halde yavaş yavaş helake sürüklemesinden emin mi oldular?

Bundan ancak akıllarını ve insanlıklarını yitirmiş, neticede hayvanlardan daha aşağı seviyeye düşmüş kimseler emin olur. Mü'min Allah'ın azabından korkarak ve çekinerek itaat eder. Kâfir ise, kendinden emin bir şekilde günah işler.

100) Daha önce yeryüzünü imar etmiş kimselerin helakinden sonra yeryüzüne varis olan Mekke kâfirleri ve etrafında bulunanlar, hâlâ açık ve seçik olarak anlamadılar mı ki, eğer biz dilemiş ve istemiş olsaydık, öncekileri helâk ettiğimiz gibi onlara da günahları nedeniyle bir musibet isabet ettirirdik. Ey Mekke müşrikleri! Sizden evvelki kavimlerin başına gelenleri gördünüz. Onların başına gelenin, sizin başınıza da gelebileceğinden sakınmıyor musunuz? İstesek bunu yapmak bizim için imkânsız değildir. Şirk, küfür ve isyanlarından vazgeçmezlerse biz o müşriklerin kalplerini ve kulaklarını mühürleriz, gözlerine perde çekeriz de artık hakkı göremez, işitemez ve anlayamazlar. Öğüt ve nasihat onlara fayda vermez. İman kalplerine girecek yol bulamadığı gibi küfür de kalplerinden çıkmaz. Şirk, küfür ve isyan içerisinde bocalayıp dururlar.

101) Ey Muhammed! İşte adı geçen bu ülkelerin bazı haberlerini ve halklarının başına gelen tufan, cıgılık, yere batırma, deprem ve başlarına taş yağdırma gibi olayları sana anlatıyoruz ki, işiten ibret alsın. Halbuki meydana gelen olaylar bundan daha şiddetli ve daha korkunçtur. Doğrusu rasulleri onlara apaçık delillerle, mucizelerle gelmişlerdi, fakat rasulleri mucize getirmeden önce de sonra da yalanladıkları için, onların getirdiklerine iman etmediler. Kibir ve sapıklıkta onların durumları ayındır. Kendilerine rasullerin gelmesinden itibaren, ölünceye kadar ısrarlı bir şekilde yalanlamaya devam ettiler. Kendilerine tekrar tekrar nasihat edilmesine ve arka arkaya mucizeler gelmesine rağmen, bu cahilce inatlarından dönmediler. İşte bu sağlam ve kuvvetli mühürleme gibi, kâfirlerin kalplerini öyle mühürleriz ki, artık onlara uyarılar ve mucizeler tesir etmez.

102) Nuh, Hud, Salih, Lut ve Şuayb kavminde ahde vefa görmedik. Bilakis onların, fasıklık ettiklerini, Allah'ın emrine sarılma ve O'na itaatten çıktıklarını gördük.

İbn Kesir şöyle der: "Allah'ın insanlardan aldığı ahd, onları yaratırken ve onlar babalarının sulblerinde iken, kendisinin onların rabbi ve meliki olduğuna dair aldığı sözdür. Onlar ise bu söze muhalefet etmiş, akli ve şer'i bir delil ve hüccet olmaksızın Allah ile birlikte başka şeylere de ibadet etmişlerdir."

103) Yukarıda adı geçen rasullerden sonra İmran oğlu Musa'yı da ayetlerimizle, parlak mucizeler ve güçlü delillerle Mısır kralı Firavun'a ve Kıbt kavminin ileri gelenlerine gönderdik, fakat onlar zulüm ve inatla mucizeleri inkâr ettiler, insanları Allah yolundan alıkoydular. Ey insan! Bak fesatçıların ve zalimlerin sonu nasıl oldu? Onları, Musa'nın ve kavminin gözleri önünde son neferine kadar nasıl boğduk?

104) Musa dedi ki: "Ey Firavun, muhakkak ben alemlerin ve herşeyin rabbi, yaratıcısı ve sahibi olan Yüce Allah tarafından sana gönderilmiş bir rasulüm."

حَقِيقٌ عَلَى أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا
الْحَقَّ قَدْ جِئْتُكُمْ بَيِّنَةً مِنْ رَبِّكُمْ
قَارِئُ سِلَ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ (105) قَالَ
إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ قَاتِبِهَا إِنْ كُنْتَ
مِنْ الصَّادِقِينَ (106) قَالَ قَالَى عَصَاهُ
قَادَا هِيَ تُعْبَأُ مُبِينٌ (107) وَتَرَعِ يَدَهُ
قَادَا هِيَ بَيِّنَةٌ لِلنَّاطِرِينَ (108) قَالَ
الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ
عَلِيمٌ (109) يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ
أَرْضِكُمْ فَمَادَا تَأْمُرُونَ (110) قَالُوا
أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ
خَاشِرِينَ (111) يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ
(112) وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ
لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْعَالِيِينَ (113)
قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنْ الْمُقَرَّرِينَ (114)
قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ
تَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ (115) قَالَ
أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ
وَأَسْرَبُوا لَهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ
(116) وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنَّهُ
عَصَاكَ قَادَا هِيَ تُلْقِفُ مَا يَأْفِكُونَ
(117) فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ (118) فَعِْلُوا هَٰذَاكَ وَانْقَلَبُوا
صَٰغِرِينَ (119) وَالْقِيَ السَّحَرَةُ
(120)

105) “Benim yükümlülüğüm Allah hakkında haktan başkasını söylememektir. Gerçekten de size Rabbinizden apaçık bir delil ile geldim. Artık İsrailoğullarını benimle gönder.”

106) Dedi ki: “Sen bir ayet ile gelmişsen eğer doğru söyleyenlerden isen o halde onu getir!”

107) Bunun üzerine asasını bıraktı da o hemen açıkça ejderha oluverdi.

108) Elini çıkardı, o da hemen bakanlara bembeyaz parlayıverdi.

109) Firavun kavminin ileri gelenleri dediler ki: “Doğrusu bu gerçekten de bilgili bir sihirbazdır.”

110) “Sizi yurduvuzdan çıkarmak istiyor. O halde ne buyurursunuz?”

111) Dediler ki: “Onu ve kardeşini alıkoy. Şehirlere de toplayıcılar yolla.”

112) “Bilgili sihirbazların hepsini sana getirsinler.”

113) Sihirbazlar Firavun’a gelerek: “Galip gelirse mutlaka bize bir mükâfat var değil mi?” dediler.

114) “Evet, ayrıca gerçekten de siz yakınlaşanlardan olacaksınız.” dedi.

115) Dediler ki: “Ey Musa! Önce sen mi atacaksın, yoksa biz mi atalım?”

116) “Siz atın.” dedi. Onlar atınca insanların gözlerini büyülediler ve onları dehşete düşürdüler de büyük bir sihir getirdiler.

117) Biz de Musa’ya: “Asanı atıver!” diye vahyettik. Bir de baktılar ki onların uydurduklarını yakalayıp yu-tuyor.

118) Böylece hak ortaya çıktı; onların yapmakta olduk-ları da boşa çıktı.

119) Artık orada yenilmiş oldular ve küçülebek döndü-ler.

120) Sihirbazlar secdeye kapandılar.

105) “Benim yükümlülüğüm, bana layık olan ve üzerine borç olan şey, Allah hakkında haktan başkasını söylememektir, gerçeği ve doğruyu söylemektir. Çünkü O’nun azametini ve şanının yüceliğini ben bilirim. Gerçekten de size Rabbinizden doğruluğuma şahitlik eden apaçık bir delil ile geldim. Artık İbrahim, İshak ve Yakub’un torunları olan İsrailoğullarını serbest bırak da, benimle birlikte, babalarının vatani olan, Allah’ın onlar için yazdığı mukaddes topraklara, Suriye, Filistin, Ürdün ve Lübnan’a gitsinler.”

106) Firavun Musa’yı aciz bırakmak amacıyla dedi ki: “Sen iddia ettiğin gibi Rabbinden bir ayet, delil, mucize ile gelmişsen, davanda doğru olduğunu isbatlamak için o halde onu bana getir!”

107) Bunun üzerine Musa asasını bıraktı, yere attı da o hemen, birdenbire açıkça ejderha oluverdi. Asa, ağzı açık ve Firavun’a doğru hızla koşan büyük ve uzun bir yılan haline geldi.

108) Musa elini cebinden çıkardı, o da hemen, bakanlara bembeyaz parlayıverdi, birdenbire enteresan, bembeyaz nurani bir el haline geldi. Onun nuru güneşin nurundan daha parlaktı. Onun eli, göklerle yerler arasındaki şeyleri aydınlatacak kadar nurluydu.

109) Firavun bir an için afalladı ve rablik iddiasını unutarak danışmanları ile istişare etti. Firavun kavminin ileri gelenleri -ki bunlar Firavun’un danışmanları idi- dediler ki: “Doğrusu bu adam gerçekten de bilgili bir sihirbazdır. Sadece iddiaçı değildir. O bu hususta mütehasıstır. Onu ciddiye almamız gerekir. O, bir şarlatan değil.”

110) “Sizi sihi ile yurduvuzdan, Mısır topraklarından çıkarmak istiyor. O halde ne buyurursunuz? Onunla ilgili ne yapmamızı emredersiniz? Bu konudaki tavsiyeleriniz nedir? Emir ve görüşlerinize hazırız.”

111) Firavun’un danışmanları Firavun’a dediler ki: “Musa’yı ve kardeşi Harun’u haklarında görüşün ortaya çıkıncaya kadar alıkoy. Ülkenin tüm şehirlerine de sihirbazları toplayıp sana getirecek görevlileri yolla.”

112) “Onun gibi bilgili, maharetli sihirbazların hepsini sana getirsinler. Sihirbazlar onu yenersen onun işi biter, rezil olur. Böylece sen de ondan kurtulmuş olursun.” Baş sihirbazlar Yukarı Mısır’ın en uzak bölgelerinde bulunuyorlardı. Bunlar bulunup Firavun’a getirildiler.

113) Firavun yaklaşık 70 kişi olan sihirbazlara adam gönderdi ve yanında toplanmalarını istedi. Sihirbazlar Firavun’a gelerek: “Eğer biz Musa’ya galip gelirsek, onun sihrini boşa çıkarırsak mutlaka bize bir mükâfat var değil mi?” dediler.

114) Firavun: “Evet sizin için mükâfat var. Ben sizi müsteşarlarım ve en yüksek yakınlarımdan kılmak suretiyle, size umduğunuzdan daha fazlasını da vereceğim.” dedi.

115) Sihirbazlar galip gelme hayaline kapılarak büyük bir gururla Musa’ya dediler ki: “Ey Musa! Önce sen mi atacaksın, yoksa biz mi atalım? Tercihini yap.”

116) Musa sihirbazlara: “Siz atacacağınızı atın.” dedi. Onlar asalarını ve iplerini atınca insanların gözlerini büyülediler, gerçekte olmayan şeyi onlara gösterdiler, ipleri ve sopaları Musa’ya gerçekten koşan yılan gibi gördü ve onları dehşete düşürdüler, aşırı derecede korkuttular. Görenlerin korkacağı büyük bir sihir ortaya koydular. Hatta Musa bile korktu. Yenileceğini zannetti.

117) Biz de Musa’ya: “Asanı atıver!” diye vahyettik. O da attı. Bir de baktılar ki asa onların uydurdukları yalan şeyleri, yılan şeklindeki ipleri ve sopaları yakalayıp yutuyor.

118) Böylece orada bulunan ve onu görenler için hak ortaya çıktı; onların yapmakta oldukları sihrin yalanı ve verdiği hayaller de boşa çıktı.

119) Artık bu büyük toplantıda Firavun ve kavmi orada yenilmiş oldular ve küçülebek döndüler.

120) Sihirbazlar ise gördükleri hakikatler karşısında Musa’ya ve getirdiklerine iman ederek Allah için secdeye kapandılar.

مُوسَى وَهَارُونَ (122) قَالَ فِرْعَوْنُ
آمِنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ آدِنَ لَكُمْ إِنَّ هَذَا
لَمَكْرٌ مَكْرُتُمْوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا
مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (123)
لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافِ
ثُمَّ لَأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ (124) قَالُوا إِنَّا
إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ (125) وَمَا تَنْقُمُ
مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَنَا
رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّأ
مُسْلِمِينَ (126) وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ
فِرْعَوْنَ أَتَدْرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا
فِي الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَالْهَتَكَ قَالَ
سَنُقْتِلُ أبنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ
وَإِنَّا قَوَقَهُمْ قَاهِرُونَ (127) قَالَ
مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ
وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ
(128) قَالُوا أَوْذَيْنَا مِنْ قَبْلُ أَنْ تَأْتِنَا
وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ
أَنْ يُهْلِكَ عَذُّوَكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي
الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ (129)
وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّيَرِ
وَنَقَصَ مِنْ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذْكُرُونَ

121) Dediler ki: "Alemlerin Rabbine iman ettik."

122) "Musa'nın ve Harun'un Rabbine..."

123) Firavun da dedi ki: "Ben size izin vermeden önce O'na iman mı ettiniz? Mutlaka bu ahalisini oradan çıkarmak için şehirde kurduğunuz bir düzendir. O halde yakında bileceksiniz."

124) "Elbette ki ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireceğim sonra da hepinizi astracağım."

125) Dediler ki: "Muhakkak ki biz Rabbimize döneceğiz."

126) "Sen bizden ancak onlar bize geldiğinde Rabbimizin ayetlerine iman ettiğimiz için intikam alıyorsun. Rabbimiz, üzerimize sabır yağdır ve canımızı müslümanlar olarak al."

127) Firavun kavminin ileri gelenleri dediler ki: "Musa ile kavmini yeryüzünde bozgunculuk yapmaları, seni ve ilahlarını terk etmeleri için mi bırakacaksın?" O da: "Oğullarını öldürür, kadınlarını sağ bırakırız. Elbette biz onlar üzerinde kahredici bir güce sahibiz." dedi.

128) Musa kavmine dedi ki: "Allah'tan yardım isteyin ve sabredin. Elbette ki yeryüzü Allah'ındır; kullarından dilediğini ona varis kılar. Güzel sonuç muttakiler içindir."

129) Dediler ki: "Sen bize gelmeden önce de geldikten sonra da eziyete uğratıldık." Dedi ki: "Umulur ki Rabbiniz düşmanınızı helak eder ve sizi yeryüzünde halife-ler kılar. Böylece nasıl davranacağınıza bakacaktır."

130) Andolsun biz Firavun hanedanını belki düşünürler diye yıllarca kuraklık ve ürün darlığına uğrattık.

121) Sihirbazlar dediler ki: "Alemlerin Rabbi, sahibi, yaratıcısı ve idare edicisi olan Allah'a O'nun istediği ve razı olduğu şekilde iman ettik. Bu imanın gereği olarak da salih amel işleyeceğiz."

122) "Musa'nın ve Harun'un Rabbi olan Allah'a ibadet eder, O'na hiçbir şeyi şirk koşmayız. Biz Firavun'u tanımıyoruz. Onun ilah ve rab olduğunu inkâr ediyoruz. Ondan ve onun dinine tabi olanlardan uzaklaşıyoruz. Allah'tan başka kimseden de korkmuyoruz."

123) Diktatör Firavun da kınama üslubuyla sihirbazlara dedi ki: "Ben size izin vermeden önce Musa'nın Rabbine iman mı ettiniz?" Firavun halkın sihirbazlara uyararak iman etmelerini önlemek amacıyla şöyle dedi: "Mutlaka bu Kiptileri Mısır'dan çıkarıp oraya İsrailoğullarını yerleştirmek için Musa ile Mısır'da kurduğunuz bir düzendir, tuzaktır. O halde yakında başınıza gelecek olanı bilecek ve öğreneceksiniz."

124) "Elbette ki ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama, sağ el ve sol ayağı veya sol el ve sağ ayağı kestireceğim sonra da hepinizi aleme ibret olsun diye dar ağacında astracağım."

125) Sihirbazlar dediler ki: "Muhakkak ki biz şehid olarak Rabbimiz olan Allah'a döneceğiz. O bize rahmetiyle cenneti verecektir. Ey zalim Firavun! Bizi tehdit ettiğin şeyden asla korkmayız. Ölüme zerre kadar aldırış etmeyiz. Allah yolunda ölmek, şehid olmak ne güzel şeydir. Keşke tekrar dirilebilsek de yine şehid olsak!"

126) "Sen bizden ancak Musa ve Harun'un bize getirdiği dine tabi olduğumuz, Rabbimizin ayetlerine iman ettiğimiz, O'nun hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olduğumuz için intikam alıyorsun. Bu yüzden bizi ayıplıyor ve bizden hoşlanmıyorsun. Bunu çok iyi biliyoruz." Sonra Allah'a yönelerek şöyle dua ettiler: "Ey Rabbimiz! Firavun bize işkence ederken üzerimize sabır yağdır ve bizi fitneye düşürmeden canımızı müslümanlar olarak al." Musa'nın zafer kazanmasından sonra ona yaklaşık altı yüz bin İsrailoğlu tabi oldu.

127) Firavun kavminin ileri gelenleri Firavun'a, Musa ve kavmi İsrailoğullarına işkence etmesi ve onları öldürmeye teşvik amacıyla dediler ki: "Musa ile kavmini yeryüzünde bozgunculuk yapmaları, sana itaat etmeyip senin dininden çıkmaları ve ilahlarına ibadeti terketmeleri için mi sağ bırakacaksın?" Firavun adamlarına cevap vererek dedi ki: "Onlara daha önce yaptığımız gibi oğullarını öldürür, kadınlarını bize hizmet etmeleri için sağ bırakırız. Elbette biz onlar üzerinde kahredici bir güce sahibiz. Kuvvet ve saltanatımızla onları ezecek güce sahibiz."

128) Musa'nın kavmi, duydukları bu sözlerden endişeye düşünce, Musa onları teselli için dedi ki: "Size yapacakları eziyetler hususunda Firavun ve kavmine karşı Allah'tan yardım isteyin ve Allah'ın hükmüne sabredin. Elbette ki bütün yeryüzü Allah'ındır; kullarından dilediğini ona varis kılar. Güzel sonuç Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakınan mü'minler içindir."

129) Musa'nın kavmi İsrailoğulları Musa'ya ümitsizlik ve çaresizlik içerisinde dediler ki: "Sen bize rasul olarak gelmeden önce de, geldikten sonra da çeşitli şekillerde işkence ve eziyete uğratıldık. Bu bizim kaderimizmiş!" Musa dedi ki: "Üzülmeysin, umulur ki Rabbiniz düşmanınızı olan Firavun ve kavmini helak eder ve sizi yeryüzünde halifeler kılar, onların helak olmasından sonra yurtlarında yerlerine sizi geçirir. Böylece sizi onların yerine geçirdikten sonra nasıl davranacağınıza bakacaktır. Bu yüzden Allah'a itaat edin." Yüce Allah Musa'nın bu ümidini gerçekleştirerek Firavun'u ve askerlerini suda boğdu, İsrailoğullarını ise Mısır yurduna sahip kıldı.

130) Andolsun ki, şüphesiz biz Firavun'u ve ona bağlı olan hanedanını, ordusunu, tâbilerini belki düşünürler, öğüt alırlar da kalpleri yumuşar diye yıllarca kıtlık ve kuraklıkla imtihan ettik. Birçok afette meyvelerini yok etmek suretiyle onları imtihan ettik. Çünkü şiddet onların Allah'a dönmelerini, O'ndan korkmalarını ve kalplerinin yumuşamasını sağlar.

قَالُوا جَاءَهُمُ الْخَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ

وَأَنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَى
وَمَنْ مَعَهُ أَلَا إِنَّمَا طَائَرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (131)
وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنَسْحَرَتَا
بِهَا فَمَا تَخُنْ لَكَ يَوْمَيْنِ (132)
أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ
وَالْقُمَّلَ وَالصَّفَادِغَ وَالِدَّمَ أَبَاتٍ
مُقَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا
مُجْرِمِينَ (133) وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ
الرَّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يَمَا
عَهْدَ عِنْدِكَ لِنُنْجِيَ كَسَفَتْ عَيْنَا الرَّجْزِ
لِنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلِنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي
إِسْرَائِيلَ (134) فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ
الرَّجْزَ إِلَى أَجَلٍ هُمْ بِالْعُودَةِ إِذَا هُمْ
يَنْكُتُونَ (135) فَاتَّبَعْنَاهُمْ مِنْهُمْ
فَاعْرَفْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ يَأْتُهُمْ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ (136)
وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُشْتَصِفُونَ مَسَارِقَ الْاَرْضِ وَمَعَارِبَهَا
الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ يَمَا
صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ
وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ (137)

131) Onlara bir iyilik geldiği zaman: “Bu bizim içindir.” dediler, onlara bir kötülük isabet ettiğinde de onu Musa ve beraberindekilerin bir uğursuzluğu sayarlardı. Dikkat edin uğursuzluk ancak Allah katındandır, fakat onların çoğu bilmezler.

132) Bir de: “Sen bizi büyülemek için her ne mucize getirirsen biz sana asla iman edecek değiliz.” dediler.

133) Bunun üzerine biz onlara ayrı ayrı ayetler olmak üzere onlara tufan, çekirge, buğday güvesi, kurbağalar ve kan gönderdik. Buna rağmen böbürlendiler de gü-nahkârlar topluluğu oldular.

134) Ne zaman ki üzerlerine azap çöktü, “Ey Musa! Bi-zim için Rabbine dua et de sana olan ahdi hürmetine bizden bu azabı kaldırırsan andolsun ki sana iman edeceğiz ve İsrailoğullarını muhakkak seninle beraber göndereceğiz.” dediler.

135) Erişebilecekleri bir süreye kadar azabı kendilerin-den giderince derhal ahitlerini bozdular.

136) Biz de ayetlerimizi yalanladıkları ve onlardan gafil oldukları için kendilerinden intikam aldık da hepsini boğduk.

137) Zayıf düşürülmüş olan topluluğu da kendisini be-reketli kıldığımız yerin doğusuna da batısına da varis kıldık. Rabbinin İsrailoğullarına olan o güzel vaadi sab-rettikleri için tamamlandı. Firavun ve kavminin yap-makta olduklarını ve yükselttiklerini harap ettik.

131) Firavun ve ordusuna Allah katından belki hakka dönerler diye bir iyilik, bolluk ve refah geldiği zaman: “Bu bizim ve mutluluğumuz içindir. Biz buna layığız. Buna layık olmasak bu bize verilmezdi.” dediler, onlara bir kötülük, kuraklık ve şiddet isabet ettiğinde de onu Musa ve beraberindeki mü'minlerin bir uğursuzluğu sayarlardı. “Bu, onların uğursuzluğu yüzündendir.” derlerdi. Dikkat edin, iyi bilin ki uğursuzluk ancak Allah katındandır, onlara isabet eden hayır veya şer, Allah'ın izni, emri, hükmü ve takdiri iledir. Musa'nın ve mü'minlerin uğursuzluğu yüzünden değildir. Fakat onların çoğu bilmezler ki, başlarına gelen kılık ve şiddetler Musa ve mü'minler tarafından değil, kendi şirk, küfür ve isyanlarından dolayı Allah katından gelmiştir..

İslam dininde uğura ve uğursuzluğa inanmak şirktir. Müslüman olduğuna iddia eden bazı kimseler, başlarına gelen iyi veya kötü olayları bir takım sayıların, günlerin, hayvanların; yani hiçbir güce sahip olmayan canlı veya cansız varlıkların uğur veya uğursuzluğuna yorarlar. Bu tür kimseler doğru bir ölçüye sahip olmayan müşrikler gibi düşünmektedirler. Uğursuz olduğuna inanarak bir işi yapmaktan vazgeçmek şirktir. Olaylara iyimser yaklaşarak hayır tarafını araştırmak gerekir. Bir kişinin kalbine bir sıkıntı gelirse veya kötü bir şeyle karşılaşsa Allah'a şöyle dua etmesi gerekir: “Allah'ım, senin takdir ettiğin hayırdan başka hayır yoktur. Senin verdiğin uğurdan başka uğur olmaz. Senden başka ibadete layık ilah yoktur. Rabbim, iyiliği ancak sen ihsan edersin, kötülüğü ancak sen giderirsin, üstün gelmek ve başarmak ancak senin elindedir.” Uğursuzluk inancı hiçbir zaman müslümanın cesaretini kırıp onu yapması gereken işten geri bırakmaması gerekir. Müslüman Allah'a tam manasıyla güvenirse, istemeyerek kalbine gelen kötü duyguları Allah ondan giderir.

132) Bir de Firavun'un kavmi Musa'ya alay ve eğlence yoluyla dedi ki: “Sen bizi büyülemek için her ne ayet, delil ve mucize getirirsen getir, biz dinimizi terkedip sana asla iman edecek değiliz.”

133) Bunun üzerine biz Firavun'un kavmine ayrı ayrı, apaçık ayetler, ibretler ve nasihatlar olmak üzere onlara boğucu, ekin ve meyveleri yok edici çok yağmur içeren tufan, ekinlerini, hatta meyvelerini dahi yiyen çekirge, çekirgelerden geri kalan hububatları çürütecek olan ekin biti-buğday güvesi, elbiseleri ve bedenleri arasına giren ve kanlarını emen bit, evleri, yemekleri her yeri istila eden hatta konuşurken bile ağızlarına düşen kurbağalar gönderdik ve sularına varıncaya kadar heryeri kan gölüne çevirdik. Buna rağmen mucizelere iman etmeyip böbürlendiler, kibirlendiler. Şirk, küfür ve isyanları sebebiyle suçlu günahkârlar topluluğu oldular.

134) Ne zaman ki Firavun'un kavminin üzerlerine anlatılan azap çöktü, “Ey Musa! Bizim için Rabbine dua et de sana olan ahdi, risaleti hürmetine bizden bu azabı kaldırırsan andolsun ki sana ve getirdiğin kitaba mutlaka iman edeceğiz ve İsrailoğullarını muhakkak seninle beraber gitmeleri için serbest bırakacağız. Gitmek istemeyenleri ağır işlerde çalıştırmayacağız.” dediler.

135) Allah, Musa'nın duasını kabul ederek vaadlerini gerçekleştirebilecekleri bir süreye kadar azabı kendilerinden giderince, Firavun'un kavmi derhal ahitlerini bozdular, verdikleri sözleri inkâr ettiler, şirk, küfür ve isyanlarında bile ısrar ettiler.

136) Biz de ayetlerimizi bile bile yalanladıkları, iman etmeyip yüz çevirdikleri, aldırış etmedikleri ve onlardan gafil oldukları için Firavun ve kavmini suda boğarak intikam aldık.

137) Onların hizmetinde ağır işlerde çalışmak suretiyle zayıf düşürülmüş olan İsrailoğulları topluluğunu da kendisini bir çok mal ve meyve ile bereketli kıldığımız yerin, Şam bölgesinin doğusuna da batısına da, köşe bucak her tarafına, Suriye, Filistin, Ürdün ve Lübnan'a varis, sahip kıldık. Rabbin olan Allah'ın İsrailoğullarına, onları yeryüzünde yerleştireceğine ve düşmanlarına karşı onlara yardım edeceğine dair olan o güzel vaadi eziyetlere Allah rızası için sabırlarından dolayı tamamlandı. Firavun ve kavminin yapmakta oldukları sarayları, binaları ve yetiştirdikleri tarla ve bahçeleri yıkıp harap ettik. Mısır topraklarını İsrailoğullarına mirasçı kıldık. Musa'nın ve kardeşi Harun'un vefatından sonra nebi olan Yuşa b. Nun zamanında Filistin topraklarına girmişlerdir.

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا
عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ
قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ
آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ (138)
إِنَّ هَؤُلَاءِ مُمْتَرُونَ مَا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ (139) قَالَ أَغَيَّرَ اللَّهُ
أَنعِيَكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضْلُكُمْ عَلَى
الْعَالَمِينَ (140) وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ آلِ
فِرْعَوْنَ يَسُومُوتُكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يَقْتُلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
وَفِي دَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ
(141) وَوَاعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً
وَأَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ قَتْمٍ مِيقَاتٍ رَبِّهِ
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ
هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا
تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ (142) وَلَمَّا
جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ
رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرَانِي
وَلَكِنْ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ
مَكَانَهُ فَسَوْفَ يَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ
لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا
فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ
وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ (143)

138) İsrailoğullarını denizden geçirdik. Putları üzerinde kararlı olan bir topluluğa rastladılar: “Ey Musa! Bize onların ilahları gibi bir ilah yap!” dediler. Dedi ki: “Siz gerçekten de cahillik eden bir topluluksunuz!”

139) “Çünkü onların içinde bulundukları kesinlikle yı-kılmaya mahkumdur, yapmakta oldukları da boşadır.”

140) “Ben size Allah’tan başka bir ilah mı arayayım? Halbuki O sizi alemlere üstün kıldı.”

141) Hani size işkencelerin en kötüsünü yaparak, oğul-larınızı öldürüp kadınlarınızı sağ bırakan Firavun hane-danından kurtarmıştık. Bunda sizin için Rabbinizden büyük bir imtihan vardı.

142) Musa ile otuz gece için sözleştik de ona bir on da-ha ekledik. Böylece Rabbinin belirlediği süre kırk gece-ye tamamlandı. Musa kardeşi Harun’a: “Kavmim içinde benim yerime geç, ıslah et de bozgunculara uyma!” dedi.

143) Musa belirlediğimiz vakitte gelip de Rabbi onunla konuşunca dedi ki: “Rabbim, bana görün de sana ba-kayım.” O buyurdu ki: “Beni asla göremezsin, fakat şu dağa bak! O yerinde durabilirse sen de beni görebileceksin.” Rabbi dağa tecelli edince onu parça parça ediverdi. Musa da baygın düştü. Ne zaman ki ayıldı, “Seni tenzih ederim, sana tevbe ettim ve ben iman edenlerin ilkiyim.” dedi.

138) İsrailoğullarını Firavun ve ordusunun zulmünden kurtararak Süveyş Kanalı’nın bitişiğindeki Kızıldeniz’den suları yararak geçirdik. Onları takip etmekte olan Firavun ve ordusunu ise Kızıldeniz’de boğduk. İsrailoğulları, putları üzerinde kararlı olan, onlara ibadet eden bir topluluğa rastladılar. Onların Allah’a yaklaşmak amacıyla yaptıkları sığır heykelleri hoşlarına gitti. Dediler ki: “Ey Musa! Şayet sakıncası yoksa bize onların ibadet ettikleri ilahları, putları gibi ibadet edebileceğimiz, onun vesilesiyle Allah’a yaklaşabileceğimiz bir ilah, put yapabilir misin, bunu yapmak caiz mi?” Musa bu teklif karşısında hayret etti, şaşırıp ve kınama üslubuyla dedi ki: “Siz gerçekten de cahillik eden, Allah’ın büyüklüğünü ve onun ortaktan ve benzerden uzak tutulması gerektiğini bilmeyen, istenmemesi gereken şeyleri isteyen bir topluluksunuz! Anlaşılan henüz iman kalplerinize tam olarak yerleşmemiş, neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilmiyorsunuz.”

İbn Atıyye şöyle der: “Görünen o dur ki, İsrailoğulları gördüklerini beğenmişler, bunun Musa’nın dininde ve kendisiyle Allah’a yaklaşılacak her şeyde olmasını istemişlerdir. Yoksa onlar Musa’ya: “Bize bir ilah yap da sadece O’na ibadet edelim.” demiş olmaları uzak bir ihtimaldir.” İsrailoğullarının Musa’ya “Bize bir ilah yap!” demesini iki şekilde yorumlayabiliriz. İyi niyetli olursak bu sözü cahil kimseler söylemişlerdir, onlar tevessülün caiz olduğunu zannetmiş olabilirler, bu sözü emir anlamında değil de uygunsu yalpalım türünden danışma olarak söylemişlerdir. Ya da bu kimseler, itikadi bozuk olan, saygısız, kaba kimselerdir. İman bunların kalbine girmemiştir.

139) “Çünkü onların içinde bulundukları batıl din olan putperestlik kesinlikle yıkılmaya mahkumdur, yapmakta oldukları da boşadır. Çünkü bunlar ibadete layık olmayan şeylere tapıyorlar.”

140) “Ben size ibadete layık olan Allah’tan başka bir ilah mı arayayım? Halbuki Allah, Firavun ve ordusunun zulmünden kurtarmak, güzel nimetler vermek suretiyle sizi alemlere, zamanınızda ve aranızda yaşayan tüm insanlara üstün kıldı. Bunu ne zaman unuttunuz!? Niyetiniz ne olursa olsun bir daha böyle isteklerde bulunmayın. Sizin bu teklifiniz apaçık bir şirktir. Allah ise tevbe edilmeden öldüğü takdirde şirki asla affetmez, şirk koşan kimseyi ebedi olarak cehennemde yakar. Yaptıklarınızdan pişman olarak Allah’a tevbe edin!”

141) Hani bir zamanlar size işkencelerin en kötüsünü yaparak, oğullarınızı öldürüp kadınlarınızı hizmette kullanmak için sağ bırakan Firavun hanedanından, ordusundan, kavminden kurtarmıştık. Bu işkencede sizin için Rabbinizden büyük bir imtihan ve deneme vardı. Sizi bu zulümden kurtaran Allah’a ibadet ederek O’na şükretmeyecek misiniz!? Oysa siz şükredeceğiniz yerde O’na yaklaşmak gayesiyle dahi olsa Allah’a şirk koşmayı düşünüyorsunuz!

142) Musa ile bize otuz gece Tur dağında Zilkade ayında ibadet etmesi için sözleştik de otuz gece geçtikten sonra Zilhicce ayından ona bir on gece daha ilave ettik. Böylece Rabbinin belirlediği ibadet süresi kırk geceye tamamlandı. Musa kardeşi Harun’a: “Ben Tur dağından dönünceye kadar kavmim içinde benim yerime geç, benim halifem ol, onların durumunu ıslah et, Allah’a isyan ederek yeryüzünde fesat çıkaranların ve bozguncuların yolundan gitme, onlara engel ol!” dedi.

143) Musa belirlediğimiz vakitte Tur dağına gelerek Rabbine münacatta bulunup Rabbi de vasıtasız olarak onunla konuşunca Musa Rabbinin görmeyi arzuladı ona bakmak için izin isteyerek dedi ki: “Rabbim, Mukaddes zâtını bana gösterebilir misin ki sana bakayım.” Allah ona cevap vererek buyurdu ki: “Ey Musa! Beni dünyada asla göremezsin. Çünkü insan bünyesinin buna gücü yetmez. Fakat senden daha kuvvetli olan dağa tecelli edeceğim, eğer dağ sarsılmaz da yerinde kalabilirse sen de beni görebilirsin. Aksi takdirde sen buna tahammül edemezsin.” Rabbinin nurundan serçe parmağının ucunun yarısı kadar dağa tecelli edince onu parça parça ediverdi, dağ yere battı. Musa da gördüğü olayın şiddetinden baygın düştü. Ne zaman ki ayıldı, “Rabbim, seni noksan sıfatlardan ve mahlukata benzemekten tenzih ederim, herhangi bir kimsenin seni dünyada iken görmesinden de tenzih ederim. Seni dünyada iken görmek istediğim için sana tevbe ettim. Ben senin azamet ve büyüklüğüne iman edenlerin ilkiyim.” dedi.

قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى
النَّاسِ- بِرِسَالَتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَا
آتَيْتُكَ- وَكُنْ- مِنَ الشَّاكِرِينَ- (144)
وَكُتِبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا
بِقُوَّةٍ- وَأْمُرْ قَوْمَكَ- يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا
سَأَرْيَكُم دَارَ الْقَاسِيَةِ- (145)
سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِي الَّذِينَ- يَتَكَبَّرُونَ-
فِي الْأَرْضِ- بِغَيْرِ الْحَقِّ- وَإِنْ يَرَوْا كَلِمَةً
آتَتْهُمُ لَا يُؤْمِنُوهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ
الرَّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ- سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا
سَبِيلَ الْعِزِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ-
(146) وَالَّذِينَ- كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ-
الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ- هَلْ يُجْزَوْنَ-
إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ- (147) وَاتَّخَذَ
قَوْمُ- مُوسَى مِنْ- بَعْدِهِ- مِنْ- حُلِيِّهِمْ-
عِزًّا حَسَدًا لَهُ خُورَاءُ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا
يُكَلِّمُهُمْ- وَلَا يَهْدِيهِمْ- سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ-
وَكَانُوا ظَالِمِينَ- (148) وَلَمَّا سَقَطَ
فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا
لَئِنْ لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَتَكُونَنَّ
مِنَ الْخَاسِرِينَ- (149)

144) Buyurdu ki: “Ey Musa risaletimle ve konuşmamla seni insanlara üstün kıldım. Sana verdiklerimi al da şükredenlerden ol.”

145) Ona levhalarda her şeye dair bir öğüt ile her şeyin açıklamasını yazdık. “Artık bunları kuvvetle tut ve kav-mine emret ki bunlara en güzeliyle sarılsınlar. Yakında fasıkların yurdunu size göstereceğim!”

146) Yeryüzünde haksızca büyülenenleri ayetlerimden uzak tutacağım. Onlar bütün ayetleri görseler de onlara iman etmezler. Dosdoğru yolu görseler de, o yolu tut-mazlar, azgınlık yolunu gördüklerinde ise onu yol edi-nirler. Bu onların ayetlerimizi yalanlamaları ve onlar-dan gafil olmaları nedeniyledir.

147) Ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanlar var ya, onların amelleri boşa çıkmıştır. Onlar yaptıkları-rından başkasıyla mı cezalandırılacaklar?

148) Musa'nın kavmi onun ardından ziynet eşyaların-dan böğüren bir buzağı heykeli edindiler. Onun kendi-leriyle konuşmadığını ve kendilerine bir yol gösterme-diğini görmediler mi? Onu ilah-edinmekle zalimlerden oldular.

149) Ne zaman ki başları ellerinin üzerine düşürüldü ve gerçekten sapmış olduklarını gördüler, “Rabbimiz bize merhamet etmez ve bizi bağışlamazsan muhakak ki hüsrana uğrayanlardan olacağız!” dediler.

144) Allah, Musa'nın Allah'ı görme isteğinin kabul edilmesinden dolayı onu teselli mahiyetinde şöyle buyurdu: “Ey Musa! Sana kendimi göstermedimse bilersin ki ben sana ilahtı risaleti vermedim ve sana ilahtı konuşmadım. Seni zamanındaki insanlara üstün kıldım. Sana verdiğim risaleti ve üstün bilgi şerefini al da verdiği güzel nimetlerden dolayı Rabbine ibadet ederek şükredenlerden ol.”

145) Musa'ya Tevrat levhalarında İsrailoğullarının dinleri hususunda muhtaç oldukları her türlü öğüt ve nasihatı yazdık. Helâl ve haramı açıklayan hükümleri genişçe anlattık. Öğüt alsınlar ve günahlardan sakınsınlar diye, bir de her türlü şer'i yükümlülükleri açıklamak için bunları yazdık. “Artık bunları kuvvetle tut, azim sahiplerine yakışır bir şekilde gayret ve ciddiyetle al. Kararlı bir şekilde bunları uygula. Hayatını buna göre düzenle. Kavmin İsrailoğullarına da teşvik ederek en faziletlisini, yani ruhsatları değil azimeleri almasını emret. Mesela affetmek kısas yapmaktan daha faziletli, sabretmek de intikam almaktan daha üstündür. Yakında fasıkların, Allah'ın emirlerine itaatatten ayrılan Firavun ve kavminin yurdunu veya Şam ve Kudüs'ü size göstereceğim! İbret alasınız da onlar gibi olmayasınız diye yurtlarının nasıl ıssız kaldığını, fasıklıklarından, Allah'a itaatatten yüz çevirdiklerinden dolayı nasıl helak edildiklerini göreceksiniz. Çünkü o yurdu halkından ıssız bir şekilde görmek, ibret alma ve günahlardan sakınmayı gerektirir.”

146) Yeryüzünde haksızca büyülenenleri, kibirlenenleri ayetlerimden uzak tutacağım, onlara ayetleri anlama imkânı vermeyeceğim. Onlar kendilerine indirilen bütün Kur'an ayetlerini veya her türlü Rabbanî mucizeleri görseler de onlara iman etmezler. Dosdoğru yolu, hidayet ve kurtuluş yolunu görseler de, o yola girmezler, azgınlık, sapıklık ve fesat yolunu gördüklerinde ise hemen oraya girerler ve kendilerine onu yol edinirler. Onların Allah'ın hidayeti ve şeriatından dönmeleri, ayetlerimizi kibir, zulüm, taklid ve inatları sebebiyle yalanlamaları ve onlardan gafil olmaları nedeniyledir. Zira onlar, Allah'ın ayetlerini düşünüp de ibret almazlar. Şirk, küfür ve isyanlarında bile bile ısrar ederler.

147) Ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanlar, öldükten sonra dirilmeyi, hesap ve cezayı, cennet ve cehennemi inkâr edenler var ya, onların dünyada iken işledikleri tüm hayırlı amelleri boşa çıkmıştır. İman etmedikleri için sevapları yok olup gitmiştir. Onlar dünyada iken yaptıklarından başkasıyla mı mükâfatlandırılacaklar veya cezalandırılacaklar!? Elbette ki ahiret gününde herkes dünyada iken yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlığa uğratılmadan görecektir. Allah iman eden kullarına ikram olarak yaptıkları bir iyiliğe karşılık on, yediyüz hatta daha fazla sevap vermeyi vaatetmişken, kötülüğe ise ancak misliyle ceza verir. Kâfirlerin iyilikleri sadece cezalarının hafiflemesine sebep olur. Cehennemden çıkmasına sebep olamaz. Kötülükleri de Allah'ın adaleti gereği misliyle cezalandırılır.

148) Musa'nın kavmi olan İsrailoğulları, Musa'nın Rabbi ile görüşmek, O'na ibadet etmek, kavmini idare edeceği ve gereğince hüküm vereceği şeriatı ihtiva eden kitabı getirmek için kırk günlüğüne Tur dağına gitmesinin ardından Samiri'nin, kadınların Kıpti kadınlardan ödünç olarak aldığı altın gibi ziynet eşyalarından eriterek yaptığı, içinden rüzgarın geçmesiyle böğürtü şeklinde ses çıkaran bir buzağı heykelini ilah edindiler. Buzağıda yaratıcı ve rızık vericinin sıfatlarından hiçbirini bulunmadığı, onun kendileriyle konuşmadığını, kendilerine fayda ve zarar vermediğini ve kendilerine bir mutluluk yolu göstermediğini gördükleri halde onu nasıl ilah edip de tapılar!? Buzağıyı ilah edip onla tapmakla kendilerine zulmedenlerden oldular. Çünkü onlar eşyayı konulması gereken yerden başka yere koydular. Yalnızca Allah'a ait olan ibadeti Allah'tan başkasına yaparak Allah'a şirk koştular. Şirk ise en büyük zulümdür.

149) Ne zaman ki başları ellerinin üzerine düşürüldü ve gerçekten sapmış olduklarını gördüler, işledikleri günahlara pişman olup buzağıya ibadet etmelerinden dolayı duydukları pişmanlık ve üzüntü şiddetlenince ve kendilerinin dalâlete düştükleri, gözleriyle görüyorlarmış gibi apaçık ortaya çıkınca dediler ki: “Rabbimiz günahlarımızdan tevbe ederek sana sığınıyoruz. Eğer bize merhamet etmez ve bizi bağışlamazsan muhakak ki hüsrana uğrayanlardan ve helak olanlardan olacağız!”

[illegible]

150) Musa kavimine öfkeli ve kederli bir halde dönünce onlara: *“Benim arımdan geldikten sonra ne kötü işler yaptınız! Rabbinizin emrine acele mi ettiniz?”* dedi. Levhaları bırakarak kardeşinin başından tutup onu ken-disine doğru çekti. O dedi ki: *“Ey ananın oğlu! Bu top-luluk beni güçsüz bıraktı. Neredeyse beni öldürecekler-di. Sen de bana düşmanları sevindirecek bir şey yapma ve beni bu zalimler topluluğuyla bir tutma.”*

151) Dedi ki: “*Rabbim, beni de kardeşimi de bağışla! Bizi rahmetine al; şüphesiz sen merhamet edenlerin en merhametlisisin!*”

152) Doğrusu buzağıyı ilah-edinenlere Rablerinden bir gazap dünya hayatında da alçaklık erişecektir. Biz iftira edenleri işte böyle cezalandırırız.

153) Kötülükleri yaptıktan sonra tevbe ederek iman edenler...
Muhakkak ki Rabbin bunun ardından elbette ki Ğafûr'dur,
Rahîm'dir.

154) Musa sakinleşince levhaları aldı, onun nüshasında Rablerinden korkanlar için hidayet ve rahmet vardır.

155) Musa belirlediğimiz vakitte kavminden yetmiş adam seçti. Onları o şiddetli sarsıntı tutunca dedi ki: *"Rabbim, dileydin onları da beni de daha önce helak ederdin. Aramızdaki akılsızların yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin? O ancak senin imtihanındır. Sen onunla dilediğini saptırır, dilediğini de hidayete erdirirsin. Bizim velimiz sensin. O halde bizi bağışla, bize merhamet et. Çünkü Muhakkak ki sen bağışlayanların en hayırlısısn!"*

150) Musa kavmine buzağıya tapmalarından dolayı öfkeli ve kederli bir halde dönünce onlara: *“Benim Tur dağına gitmemin ardından ben yokken buzağıya ibadet etmek ne kötü iş yaptınız! Rabbinizin benim vasıtlama göndereceği emrini beklemeyip acele mi ettiniz? Benim öldüğümü dair bir şaia mı ortaya attınız?”* dedi. Musa kavminin buzağıya tapmasına Allah ırzın aşırı derecede kızarak ve özülekler Tevrat levhalarını bıraktı, yere attı, hükümleri topluma anlatmadı. Çünkü toplumda şirk ihtilali baş göstermişti. Levhalaradaki ahlaki ve ameli hükümlerden ancak müslümanlar sorumlu tutulurlardı. Bu yüzden kavmini tekrar tevhid akidesine davet etmeden levhalarındaki hükümlerin anlatılmasını bıraktı. Kardeş Harun’ un, kavmini buzağıya tapmaktan engellemle hususunda kusur ettiğini zannederek başından tutup onu kendisine doğru çekti. Harun, Musa’ ya şefkat ve merhametle dedi ki: *“Ey ananın oğlu! Bu topluluk beni güçsüz bıraktı. Beni zayıf gördü ve bana baskı yaparak galip geldiler. Onlara buzağıya tapmayı yasaklayınca neredeyse beni öldüreceklerdi. Ben onlara nasihatla kusur etmedim. Sen de bana düşmanları sevindirecek bir şey yapma, bana kötülük etme, beni küçümseyip de düşmanları güldürme. Beni cezalandırarak veya kusur ettiğimi kabul ederek beni bu zalimler topluluğuyula bir tutma.”*

151) Musa, kardeşi Harun'un görevde kusur etmediğini ve suçsuz olduğunu anlayınca, hem kardeşini incitecek sözler söylediği için kendisi hem de yerine halifesi olarak görev yapan kardeşinin görev esnasında meydana gelen muhtemel kusurlarından dolayı kardeşi için Allah'tan mağfiret dileyerek dedi ki: *"Rabbim, beni de kardeşimi de bağışla! Bizi rahmetine kabul et; şüphesiz sen merhamet edenlerin en merhametlisin!"*

152) Doğrusu erkek sigır olan buzağıyı kendilerine ilah edip ona ibadet edenlere Rablerinden bir gazap duynı hayatında da alçaklık, zillet ve horluk erişecektir. Buzağıya tapmayanlar tapanlar öldürmedikçe ve gerçek manada tevbe edip nefislerindeki kötü huyları öldürmedikçe tevbeleri kabul edilmeyecektir. Biz İsrailoğullarını gazap ve zilletle cezalandırdığımız gibi iftira edenleri de işte böyle cezalandırırız. Bütün bid'at sahiplerini zelil ederiz.

153) Kötülük ve masiyetleri yaptıktan sonra tevbe ederek Allah'a dönen, imanı üzere devam eden ve imanında ihlas sahibi olanlara gelince Ey Muhammed! Muhakkak ki Rabbin bu tevbeden sonra elbette ki onların günahlarını bağışlar. Çünkü Allah tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, mü'minlere dünya ve ahirette merhamet endirir. Günahlar ne kadar çok ve ne kadar büyük olursa olsun Yüce Allah'ın affı ve keremi daha çok ve daha büyüktür.

154) Musa'nın, kardeşine ve kavmine karşı olan kızgınlığı sükunet bulunca atmış olduğu, hükümlerini anlatmayı ve uygulamayı tehir ettiği Tevrat levhalarını aldı. İnsanları dünya ve ahiret mutluluğuna ilettiği için o levhaların nüshasında, onda yazılı olan ayetlerde günahları sebebiyle Rablerinden korkan ve ahiret günü için hazırlık yapan mü'minler için hakka hidayet ve mahlukata rahmet vardır.

155) Musa belirlediğimiz vakitte buzağıya tapanlar adına özür dilemek için kavminden buzağıya tapmayan yetmiş adam seçti. Bu kişiler belirlenen yere gelince Musa Allah ile konuştu. Buzağıya tapmaları güya akıllı zanneden bu kimseler: “Ey Musa bil Allah’ı *apaçık görmedikçe sana inanmayız. Senin Allah ile mi yoksa bir başkasıyla mı konuştuğumu nereden bilelim?*” dediler. Bunun üzerine onları o şiddetli sarınsı tuttu, yıldırdı çarpak hepsi öldü. Musa ağlamaya ve Allah’a dua etmeye başladı ve dedi ki: “*Ey Rabbim! İsrailoğullarına gittiğin zaman onlara ne diyeyim? Sen onların ileri gelenlerini helak ettin. Dilediğin onları ve beni daha önce helak ederdin. Aramızdaki akılsızların yaptıkları yüzünden beni helak mi edeceksin? Onların başına gelen bu fiine, senin kendisiyle kullarını imtihan ettiğin bela ve musibetinden başka bir şey değildir. Sen bu musibetle şirk, küfür ve isyanda ileri giden kullarından dilediğini sapırtır, iman ve islama yönelen samimi insanlardan dilediğini de hidayete erdirirsin. Bizim velimiz, sahibimiz, yardımcımız ve koruyucumuz sensin. O halde bizim günahlarımızı bağışla. Şani ve engin rahmetine bizi merhamet et. Muhakkak ki sen günahları bağışlayanların en hayırlısısn!*”

وَكَتُبْنَا لَهَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي
الْآخِرَةِ - إِنَّا هُذِنَا إِلَيْكَ - قَالَ - عَذَابِي
أَصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ
كُلَّ شَيْءٍ - فَسَاكُنْهَا لِلَّذِينَ - يَتَّقُونَ -
وَيُؤْتُونَ - الزَّكَاةَ - وَالَّذِينَ - هُمْ - بِآيَاتِنَا
يُؤْمِنُونَ - (156) - الَّذِينَ - يَتَّبِعُونَ -
الرَّسُولَ النَّبِيَّ - الْأَمِّيَّ - الَّذِي يَجِدُونَهُ
مَكْنُونًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ -
يَأْمُرُهُمْ - بِالْمَعْرُوفِ - وَيَنْهَاهُمْ - عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ - الطَّيِّبَاتِ - وَيُحَرِّمُ
عَلَيْهِمُ - الْحَيَّاتِ - وَيَصْعَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ
وَالْأَغْلَالَ - الَّتِي كَانَتْ - عَلَيْهِمْ - فَالَّذِينَ -
آمَنُوا بِهِ - وَغَرَّروهُ - وَتَصَبَّرُوا وَاتَّبَعُوا
النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ - مَعَهُ - أُولَئِكَ - هُمْ -
الْمُفْلِحُونَ - (157) - قُلْ - يَا أَيُّهَا النَّاسُ -
إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ - إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي
لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ يُخَيِّئُ لِلْيُمُودِ قَامِنًا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
النَّبِيِّ - الْأَمِّيِّ - الَّذِي يُؤْمِنُ - بِاللَّهِ -
وَكَلِمَاتِهِ - وَاتَّبِعُوهُ - لَعَلَّكُمْ - تَهْتَدُونَ -
(158) - وَمِنْ قَوْمٍ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ
بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ (159)

156) Musa duasına şöyle devam etti: “Bize dünyada da ahirette de iyilik yaz, muhakkak ki biz bütün günahlarımızdan tevbe ederek sana yöneldik.” Allah buyurdu ki: “Azabımı şirk, küfür ve isyanları sebebiyle hakeden kullardan dilediğime isabet ettiririm, rahmetim ise dünyada tüm mahlukatı, herşeyi kuşatmıştır. Bu rahmeti ahirette, dünyada iken şirk, küfür ve masiyetlerden sakınanlara, Allah rızası için zekâtı zamanında verilmesi gereken yerlere verene, ayetlerimize, diğer ilahi kitaplara, nebi ve rasullere iman edenlere yazacağım. Onları rahmetimle cennete koyacağım.”

Allah, Rahman sıfatı gereği dünyada hem mü'minlere hem de kâfirlere merhamet eder. Rahim sıfatı gereği ise dünya ve ahirette mü'minlere merhamet eder. Ahiret gününde müşrik, kâfir, mürted ve münafıklar Allah'ın rahmetinden faydalanamayacaklardır. İlahi adalet gereği dünyada iken yaptıklarına karşılık ebedi olarak cehennemde azap içerisinde kalacaklardır.

157) Allah'ın rahmetinin kapsadığı bu kimseler, yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de vasıflarını yazılı bulacakları okuma-yazma bilmeyen, ümmi, Arap toplumundan bir nebi olan Allah'ın rasulü Muhammed'e uyarlar. O rasul Muhammed, onlara her türlü iyiliği emreder, her türlü kötülüğü yasaklar, zulümleri sebebiyle kendilerine haram kılınan temiz ve güzel şeyleri helâl, kan, leş, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilen gibi pis olanları da haram kılar, tevbe hususunda kendini öldürme, elbiseden necaset yerini kesme, kasten olsun hataen olsun öldürme olayında katilden kısas alma, cumartesi günü çalışma vb. boynu vurulan zincirlere benzeyen, yükümlü bulundukları güç mükellefiyetleri hafifletir. Muhammed'i tasdik edip onun Allah'ın elçisi olduğuna ve hükmü kıyamete kadar geçerli olan Kur'an'a iman edenler, onu yüceltenler, ona hürmet ve saygı gösterenler, onun dinine yardım edenler ve onunla indirilen nurlu Kur'an'a ve yüce şeriatına tabi olanlar, hayatını ve yaşantısını Kur'an ve sahih sünnete göre düzenleyenler var ya, işte kurtuluşa erenler, ebedi mutluluğu kazananlar onlardır. Allah onlara ahiret gününde dünya nimetleriyle kıyaslanmayacak derecede güzel nimetlere sahip olan cenneti verecektir.

158) Ey Muhammed! İnsanlara de ki: “Ey insanlar, ben Allah'ın hepinize, kıyamete kadar bütün dünya halkına hatta cinlere de gönderdiği rasulüyüm. Benden sonra nebi ve rasul gelmeyecektir. Kur'an'ın hükmü kıyamete kadar geçerlidir. Ancak bana ve geirdiğim Kur'an ve sahih sünnete bağlı kalanlar kurtulacaklardır.” Göklerin ve yerin mülkü yalnız O'nundur, mülkte ortağı olmadığı gibi hüküm koymada da ortağı yoktur. Kullara düşen Allah'ın hükümlerine kayıtsız şartsız itaat. Allah'ın hükümlerine aykırı hüküm koyan kimse kâfir, zalim ve fasıktır. Allah'ın hükümlerine aykırı olmamak şartıyla hüküm koymak veya konan hükümlere itaat etmek caizdir. Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur. Tüm ibadetler O'nun hakkıdır. İbadet türlerinden herhangi birini Allah'tan başkasına veya Allah ile beraber bir başkasına yapmak şirkdir. Allah'tan başka ibadet edilen tüm sahte ilahları ve tağutları reddetmek, şirk ve şirk ehlinde uzaklaşmak gerekir. Dirilten ve öldüren O'dur. O halde Allah'a ve kıyamete kadar gelecek olan tüm insanlar ve cinler için gönderilmiş, okuma-yazma bilmeyen, Arap toplumundan ümmi bir nebi olan Allah'ın Rasulü Muhammed'e iman edin, Kur'an ve sahih sünnetin hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olun. Zira Allah'ın elçisi Muhammed de Allah'ın kelamına, kendisinden evvel indirilen ilahi kitapların Allah katından gelen bozulmamış hallerine, nebi ve rasullere iman etmektedir. Onun ahlakını da Kur'an belirlemektedir. O, hevasından konuşmaz. Onun söyledikleri Allah'ın ona vahyettiği şeylerdir. O, vahye tabidir. Onun mübarek yoluna uyun ki hidayete eresiniz. Dünya ve ahiret mutluluğunu elde edesiniz. Allah'ın Rasulü Muhammed'de sizin için güzel bir örnek vardır.

159) Musa'nın kavmi İsrailoğullarının hepsi bozuk tabiatlı, dönecek insanlar değildi. Onların içerisinde samimi olan hakka yönelen, Allah'ın şeriatında dosdoğru giden, imanında sebat eden, haksöz ile insanlara doğru yolu gösteren ve onunla adil davranan, insanlara zulmetmeyen bir topluluk da vardır. Allah bu salih mü'minlerden razı olmuştur. Onların sayısı az da olsa bu kimseler ölünceye kadar imanlarını muhafaza etmişlerdir. Nitekim Rasûlullah'ın zamanında da Abdullah b. Selam gibi samimi kimseler müslüman olmuşlardır.

156) “Bize dünyada da ahirette de iyilik yaz, muhakkak ki biz sana yöneldik.” Buyurdu ki: “Azabımı dilediğime isabet ettiririm, rahmetim ise herşeyi kuşatmıştır. Onu sakınanlara, zekâtı verenlere, ayetlerimize iman edenlere yazacağım.”

157) Onlar ki yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de yazılı bulacakları ümmi bir nebi olan rasule uyarlar, ki o onlara iyiliği emreder, kötülüğü yasaklar, temiz şeyleri helâl, pis olanları da haram kılar, sırtlarındaki yükü ve üzerlerindeki zincirleri indirir. Ona iman edenler, onu yüceltenler, ona yardım edenler ve onunla indirilen nu-ra tabi olanlar var ya, işte kurtuluşa erenler onlardır.

158) De ki: “Ey insanlar, ben Allah'ın hepinize gönderdiği rasulüyüm.” Göklerin ve yerin mülkü yalnız O'nundur, O'ndan başka ilah yoktur. Dirilten ve öldüren O'dur. O halde Allah'a ve ümmi nebi olan Rasulü'ne iman edin ki o da O'nun kelamına iman etmektedir. Ona uyun ki hidayete eresiniz.

159) Musa'nın kavminden hakka ileten ve onunla adil davranan bir topluluk vardır.

وَقَطَعْنَاهُمْ أَشْشَرَةَ عَشْرَةٍ - أَشْبَاطًا
 أَمَّا وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى إِذِ
 ابْتَلَسْنَا قَوْمَهُ أَنْ- أَضْرِبْ يَعْصَاكَ
 الْحَجَرَ فَانْبَجَسْتَ مِنْهُ- أَتْنَا عَشْرَةَ-
 عَيْنًا قَدْ عَلِمَ- كُلِّ- أَنَاسٍ- مَسْرَبَهُمْ-
 وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْعِمَامَ- وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
 الْمَنَّ- وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ- طَيِّبَاتِ- مَا
 رَزَقْنَاكُمْ- وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ- كَانُوا
 أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ- (160) وَإِذْ قِيلَ-
 لَهُمْ- اسْكُونُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ- وَكُلُوا مِنْهَا
 حَيْثُ- شِئْتُمْ- وَقُولُوا حِطَّةٌ- وَادْخُلُوا
 الْبَابَ- بِسُجْدَا تَغْفِرَ لَكُمْ- حَطِيبَاتُكُمْ-
 سَتَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ (161) فَبَدَّلَ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
 فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِنْ السَّمَاءِ بِمَا
 كَانُوا يَظْلِمُونَ- (162) وَأَسْأَلُهُمْ عَنْ-
 الْقَرْيَةِ- الَّتِي كَانَتْ- حَاضِرَةَ- الْبَحْرِ إِذْ
 يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ
 يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ
 لَا تَأْتِيهِمْ- كَذَلِكَ- تَبْلُوهُمْ- بِمَا كَانُوا
 يَفْسُقُونَ (163)

160) Biz onları ayrı ayrı ümmetler halinde on iki kola ayırdık. Kavmi ondan su istediği zaman Musa'ya: "Asan ile taş vurun!" diye vahyettik de ondan on iki pınar fışkırdı. Böylece hepsi de su içeceği yeri bildi. Üzerlerine de bulutla gölge çektik. "Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yeyin!" diye kendilerine kudret helvası ve bıldırcın indirdik. Onlar bize zulmetmediler fakat kendi nefislerine zulmediyorlardı.

161) Hani onlara: "Bu şehirde yerleşin ve orada dilediğiniz yerden yiyeceği de hıta: bağışlanma dileriz deyin ve kapısından secde ederek girin ki günahlarınızı bağışlayalım. Biz iyilik yapanlara daha da artıracağız!" demiştik.

162) Onlardan zulmedenler ise sözü kendilerine söyle-nenden başkasıyla değiştirdiler. Biz de zulümleri sebe-biyle gökten bir azap indirdik.

163) Onlara deniz kıyısındaki şehrin durumunu sor. Hani onlar cumartesi gününde haddi aşıyorlardı. Cu-martesi tutmadıkları gün balıkları akın akın geliyor. Cumartesi günü dışında ise gelmiyorlardı. Fıskları se-bebiyle biz onları işte böyle imtihan ediyorduk.

160) Biz İsrailoğullarını parçalayıp ayrı ayrı ümmetler halinde on iki kola ayırdık ki her kabilenin reisi o kabilenin işini görsün de Musa'nın işi hafiflesin. Birbirlerini kıskanmasınlar da aralarında kargaşa çıkmasın. Yakub'un on iki çocuğundan on iki kabile meydana getirdik. İsrailoğulları emrimize uymayıp o zalim halkla savaşmayınca onları Sina (Tih) Çölü'nde kırk yıl kalmaya mahkûm ettik. Bu süre zarfında susuz kalıp da Musa'dan su istediği zaman, onlara acıyarak Musa'ya: "Asan ile taş vurun!" diye vahyettik, bildirdik. Musa asası ile taş vurunca taştan, kavga edip su için birbirlerini öldürmesinler diye kabilelerin sayısı kadar, on iki pınar fışkırdı. Böylece her kabile su içeceği yeri bildi. Hiçbir kabile su içmek için diğer kabileye gitmezdi. Her kabileye bir yönetici verdi ki, işlerinde ona baş vursunlar. Üzerlerine de onları güneşin sığağından ve onun eziyetinden koruyacak bulutla gölge çektik. Gölge onlarla birlikte yürür, onlar durduğunda o da dururdu. İsrailoğullarına, hiçbir zahmet çekmeksizin lezzetli bir yiyecek olan, ağaç üzerine inen, kudret helvası ve eti bıldırcına benzeyen lezzetli bir kuş indirdik. Onlara: "Size verdiğimiz rızıkların helâl, lezzetli ve temiz olanlarından yeyin!" dedik. Onlar bu güzel nimetlere şükredecekleri yerde nankörlük etmekle gerçekte bize zulmetmediler, fakat kendi nefislerine zulmediyorlardı. Çünkü nimetleri veren Allah'a ibadet ederek şükretmeyip nankörlük etmekle kendilerini Allah'ın azabına sürüklediler. Allah onları dünya hayatında rezil etti. Onlar için ahirette de şiddetli bir azap vardır.

161) Hani bir zamanlar İsrailoğullarını Sina Çölü'nden kurtardıktan, Musa ve Harun'un vefatından sonra Yûsa zamanında: "Beyt-i Makdis'e, Kudüs'e yerleşin ve orada dilediğiniz yerden dilediğiniz yiyecekleri yiyeceğiniz de 'hıta: Ey Allah'ım günahlarımızdan bağışlanma dileriz' deyin ve kapısından secde ederek girin ki geçmiş günahlarınızın hepsini bağışlayalım, silelim. Biz iyilik yapanlara, Allah'ın emrine sarılıp ona itaat etmek suretiyle güzel amel edenlere bağıştan da öte, cennete girme hakkını vereceğiz." demiştik.

162) İsrailoğullarından nefislerine zulmeden müşrikler, bu emir karşısında itaat etmeyip Allah'ın emrini kendilerine söylenenden başkasıyla değiştirdiler. Hıta: Bizi bağışla yerine hıta: Arpa içinde buğday dediler. Beyt-i Makdis'e Allah'a secde ederek girecekleri yerde, Allah'ın emirlerini alay ve eğlenceye alarak, kıçları üzerinde sürünür halde girdiler. Biz de hem geçmişteki hem de şimdiki zulümleri ve taşkınlıkları sebebiyle üzerlerine gökten bir azap indirdik. Onlara taun hastalığı indirdik. Bir saatte onlardan yirmi dört bin kişi öldü.

Selef uleması Allah'ın istiva, yed, ayn, vech, nüzul gibi sıfatlarını tevîl eden kimselerin halini İsrailoğullarının hıta kelimesini hıta diye te'vil etmesine benzetmektedir. Selef uleması, Allah'ın isim ve sıfatlarını teşbih, te'vil, ta'til, tekyif ve temsil yapmaksızın olduğu gibi kabul eder. Allah'ın zatını bilemediğimiz için sıfatlarının da mahiyetini bilemeyiz, der.

163) Ey Muhammed! Yahudilere atalarının haberlerini, Kızıldeniz kenarında bulunan Eyle şehrinin durumunu, ora halkının Allah'ın emrine isyan edip yasak olan cumartesi günü avlanınca başlarına geleni sor. Allah onları maymunlara ve domuzlara çevirmedi mi? Hani onlar cumartesi günü avlanmak suretiyle Allah'ın o gün için koyduğu yasağı çiğniyorlardı. Hani, Cumartesi günü balıklar su yüzünde çokça geliyorlardı. O gün ise avlanmak onlara haram kılınmıştı. Cumartesi gününün dışında ise gelmiyorlar, kaybolup gizleniyorlardı. İşte bu hayret verici imtihan gibi, yani avlanmaları haram kılınmış bir günde balıkları su yüzüne çıkarmak, helâl kılınan günde ise onları gizlemek suretiyle onları imtihan ettiğimiz gibi sizleri de imtihan ederiz. Bu imtihanı, onların yoldan çıkmaları ve Allah'ın haram kıldığı şeyleri çiğnemeleri sebebiyle yaparız.

Kurtubi şöyle der: "Rivayete göre bu olay Davud (a.s.) zamanında oldu. Şeytan onlara vesvese vererek dedi ki: "Size sadece cumartesi günü balık tutmak yasaklandı. Havuzlar yapıp balıkları oraya doldurun." Havuzlar yaptılar. cumartesi günü balıkları havuzlara sevk ediyorlardı. Havuzda su az olduğu için, balıklar orada kalıyor, ordan çıkmaları mümkün olmuyordu. Dolayısıyla pazar günü onları yakalayıp alıyorlardı. Böylece balıkları yakalamada hile yapıyorlardı."

وَالَّذِينَ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا
اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا
قَالُوا مَعَذَرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ— وَلَعَلَّهُمْ—
يَتَّقُونَ (164) فَلَمَّا تَسُوا مَا دُكِّرُوا بِهِ
أُخْبِتْنَا الَّذِينَ— يَنْهَوْنَ— عَنْ— السُّوءِ—
وَأَخَذْنَا الَّذِينَ— ظَلَمُوا بِعَذَابٍ— بَئِيسٍ—
بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ (165) فَلَمَّا عَتَوْا
عَنْ مَا نُهَوُا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً
خَاسِيَةً (166) وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ
عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ
سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ
وَإِنَّهُ— لَعَفُورٌ رَحِيمٌ— (167) وَقَطَعْنَا هُمْ—
فِي الْأَرْضِ— أَمَمًا مِنْهُمْ— الصَّالِحُونَ
وَمِنْهُمْ— دُونَ— ذَلِكَ— وَبَلَّوْنَاهُمْ—
بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ—
يَرْجِعُونَ— (168) فَخَلَفَ مِنْ— بَعْدِهِمْ—
خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ— يَأْخُذُونَ— عَرَضَ—
هَذَا الْأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ
يَأْتِيَهُمْ عَرَضٌ مِنْهُ لَيَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ
عَلَيْهِمْ— مِثْلُ— الْكِتَابِ— أَنْ— لَا يَقُولُوا
عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ— وَدَرَسُوا مَا فِيهِ—
وَالَّذَارُ الْأَخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ— يَتَّقُونَ— أَفَلَا
تَعْقِلُونَ— (169) وَالَّذِينَ— يُمَسِّكُونَ
بِالْكِتَابِ— وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نُصِغُ
أَجْرَ الْمُضِلِّينَ (170)

164) Onlardan bir topluluk: “Allah’ın kendilerini helak edeceği ya da şiddetli bir azap ile uğratacağı bir topluluğa ne diye öğüt veriyorsunuz?” dedikleri zaman onlar: “Rabbimize karşı bir mazeret olur ve belki onlar sakınırlar.” demişlerdi.

165) Ne zaman ki onlar kendilerine hatırlatılanı unuttu-lar biz de kötülükten sakındıranları kurtardık, zulme-denleri ise işledikleri fiş sebebiyle şiddetli bir azapla yakaladık.

166) Onlar o sakındırıldıkları şeylerde ısrar edince on-lara: “Aşâğılık maymunlar olun!” dedik.

167) O zaman Rabbin onlara kıyamet gününe kadar üzerlerine, kendilerini en kötü azaba uğratacak kimse-ler göndereceğini bildirdi. Muhakkak ki Rabbin azabı çabuk olandır. Muhakkak ki O, elbette Ğafûr’dur, Ra-him’dir.

168) Onları yeryüzünde ayrı ayrı topluluklar haline ge-tirdik. Salih olanlar vardı. İçlerinden bunlardan uzak olanlar da vardı. Dönsünler diye onları hem iyiliklerle hem de kötülüklerle imtihan ettik.

169) Onların ardından, kötü kimseler yerlerine geçti. Kitaba varis oldular da bu dünyanın değersiz malını alarak: “Biz bağışlanacağız.” diyorlardı. Kendilerine onun gibi bir şey yarar gelse onu da alırlar. Onlardan Allah hakkında haktan başkasını söylemeyeceklerine dair o kitabın misakı alınmamış mıydı? Oysa onun içindekileri okumaktadırlar. Ahiret yurdu sakinler için daha hayırlıdır, hala akletmeyecek misiniz?

170) Kitaba sınıksı sarılanlar ve namazı dosdoğru kı-lanlar var ya, muhakkak ki biz salih olanların mükâfa-tını boş çıkarmayız.

164) İsrailoğullarının içlerinden bir topluluk: “Allah’ın kendilerini helak edeceği ya da şiddetli bir azap ile uğratacağı bir topluluğa ne diye öğüt veriyorsunuz? Onlara bu işi yapmamalarını öğütlemenizin hiçbir faydası yoktur.” dedikleri zaman öğüt verenler dediler ki: “Biz sadece, nasihat ve hatırlatma görevini yerine getirdiğimizize dair, Allah katında mazeret beyan etmek için onlara öğüt veriyoruz. Belki de onlar işledikleri günahattan, Cumartesi gününün hürmetini ihlal etmelerinden tevbe ederler.”

165) Ne zaman ki onlar kendilerine hatırlatılan öğüt ve nasihatı unuttular, ciddiye almadılar, yüz çevirdiler biz de kötülükten, yeryüzünde fesat çıkarmaktan sakındıranları kurtardık, isyankâr zalimleri ise yoldan çıkarmaları ve Allah’ın emrine isyan etmeleri sebebiyle şiddetli bir azapla cezalandırdık.

166) İsyân edip kibirlerinden dolayı o sakındırıldıkları şeylerde ısrar edince onlara: “Aşâğılık, zelim, hor ve hakir maymunlar ve domuzlar olun!” dedik. Bu kimselerin soyu ürememiştir. Üç gün yaşadıkları sonra ölmüşlerdir.

167) Ey Muhammed! Allah’a isyanları, emrine muhalefetleri ve yasakları çiğneme hile yapmaları sebebiyle Rabbin onlara kıyamet gününe kadar üzerlerine, kendilerini en kötü azaba uğratacak, en kötü işkenceyi tattırarak kimseler göndereceğini, onları başlarına musallat kılacağını yahudilere bildirdiği zamanı hatırla. Allah yahudilere Buhtunnasir’i musallat kıldı. Buhtunnasir onları öldürdü ve esir aldı. Sonra hristiyanları musallat kıldı. Hristiyanlar onları ezdiler ve onlardan cizye aldılar. Daha sonra Muhammed’i musallat etti. Rasûlullah ülkeyi onlardan temizledi ve onları Arap yarımadasının dışına sürdü. Son olarak da Hitler’i onlara musallat etti. Hitler onların korunması gereken mal, can ve ırz emniyetlerini çiğnedi, öldürmek ve yeryüzünde sürgün etmek suretiyle neredeyse onları helak ediyordu. Allah’ın İsrailoğullarına azap musallat etme vaadi, inşaallah, işi kökten halledecek bir savaşta müslümanların onları öldürmesine kadar devam edecektir. İşte o gün, Allah’ın yardımıyla mü’minler sevinecekler. Muhakkak ki Rabbin kendisine isyan edenlere karşı azabı çabuk olandır. Muhakkak ki Allah, elbette tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, mü’minlere dünya ve ahirette merhamet edendir.

168) İsrailoğullarının yeryüzünde ayrı ayrı topluluklar haline getirdik, çeşitli fırkalara ayırdık. Her ülkede onlardan bir grup vardır. Onların sahip olacakları kendilerine ait bir bölge yoktur. Onun için onların kudretleri olmaz. Bugünlerde mukaddes arzda toplanmaları inşaallah mü’minlerin elleriyle kesilmeleri içindir. Onlardan bir kısmı mü’min ve salih kimselerdir. Bunlar çok azdır. Onların bir kısmı da inkârları ve yoldan çıkmaları sebebiyle, salih olma derecesinden düşmüşlerdir. Bunlar büyük çoğunluktur. İnkâr ve masiyetlerinden dönsünler diye onları hem iyiliklerle, nimetlerle, bollukla hem de kötülüklerle, belalarla, sıkıntılarla imtihan ettik.

169) İsrailoğullarının ardından, kötü kimseler yerlerine geçti. Tevrat’a varis oldular da bu dünyanın değersiz malını helâl haram demeden alıyor ve övünerek: “Biz ne yaparsak yapalım Allah’ın sevgili çocukları olduğumuz için bağışlanacağız.” diyorlardı. Bu, onların aldanmaları ve Allah’a karşı iftiralardır. Onlar ısrarla günah işledikleri halde bağış bekliyorlar. Dünya malından herhangi bir şey gördüklerinde helâl veya haram oluşuna bakmadan onu alırlar. Tevrat’ta Allah hakkında doğru söyleyeceklerine, haktan başkasını söylemeyeceklerine dair onlardan yeminle desteklenmiş sağlam bir söz alınmamış mıydı?

Masiyetlerde ve haram yemede ısrar etmelerine rağmen bağışlanacaklarını nasıl iddia ediyorlar? Oysa onlar Tevrat’ın içindekileri okumaktadırlar ve batıl sözlerle Allah’a iftiraya verilecek cezayı tam olarak öğrenmişlerdi. Ahiret yurdu Allah’ın emirlerini yerine getirip, yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah’ın azabından sakınanlar için daha hayırlıdır, hala akletmeyecek misiniz? Eğer onlar akıllı olsalardı fani olanı baki olana tercih etmezlerdi.

170) Hayatını Allah’ın indirdiği son ilâhi kitap olan Kur’an’a sınıksı sarılarak düzenleyenler ve namazı rûkun ve şartlarını yerine getirerek huşu içerisinde vaktinde kılanlar var ya, muhakkak ki biz salih olanların mükâfatını boş çıkarmayız. Onlar için cennet vardır.

وَأَذِّنْ تَحْتَا الْجَبَلِ - قَوْفَهُمْ - كَانَتْ - طَلَّةٌ -
 وَظَنُّوا أَنَّهُ وَافِعٌ بِهِمْ خُذُولًا مَّا أَتَيْنَاكَمْ
 بِقُوَّةٍ وَأَذْكُرُوا مَّا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تُتَّقُونَ
 (171) وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ
 ظُهُورِهِمْ - ذُرِّيَّتَهُمْ - وَأَشْهَدَهُمْ - عَلَى
 أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ - قَالُوا بَلَى
 شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا
 كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ (172) أَوْ تَقُولُوا
 إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً
 مِنْ بَعْدِهِمْ - أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
 الْمُبْطِلُونَ - (173) وَكَذَلِكَ - نُفَصِّلُ
 الْآيَاتِ - وَلَعَلَّهُمْ - يَرْجِعُونَ - (174) وَإِذْ
 عَلَّمْنَاهُ - يَبْنَؤَ - الذِّي أَتَيْنَاهُ - آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ
 مِنْهَا قَائِبَةً - الشَّيْطَانُ - فَكَانَ - مِنْ -
 الْغَاوِينَ - (175) وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا
 وَلَكِنَّهُ - أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ - وَاتَّبَعَ - هَوَاهُ -
 فَمَثَلُهُ - كَمَثَلِ الْكَلْبِ - إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ
 يَلْهَثْ أَوْ تَتْرَكْهُ يَلْهَثْ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ
 الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصُصْ الْقِصَصَ
 لَعَلَّهُمْ - يَتَفَكَّرُونَ - (176) سَاءَ مَثَلًا
 الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسُهُمْ
 كَانُوا يَظْلِمُونَ - (177) مَنْ - يَهْدِ اللَّهُ -
 فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَنْ يُضِلِلْ قَاُولُكَ هُمْ
 الْخَاسِرُونَ (178)

171) Hani biz dağı bir gölgelik gibi üzerlerine kaldırmıştık da onlar üstlerine düşecek sanmışlardı. "Size verdiğimiz kuvvetle sarılın ve ondakileri düşünün, umulur ki sakınırsınız."

172) Hani Rabbin Ademoğullarının sırtlarından zürri-yetlerini almış ve kıyamet günü "Bizim bundan habermiz yoktu." dememeniz için onları nefislerine karşı: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye şahit tutmuştu da onlar: "Evet, şahit olduk." demişlerdi.

173) Ya da: "Daha önce atalarımız şirk koşmuştu, biz ise onlardan sonra gelen bir nesildik. O halde batıla sapanların yaptıklarından dolayı bizi mi helak edecek-sin?" demeyesiniz.

174) Biz ayetleri ayrı ayrı işte böyle açıklarız, umulur ki dönerler.

175) Sen onlara kendisine ayetlerimizi verdiğimiz halde onlardan sıyrılan, böylece şeytanın kendisine uydur-duğu ve nihayet azgınlardan olan kimsenin haberini oku.

176) Biz dileydik onu bunlarla yükseltirdik, ama o yere meyletti de hevasına uydu. Onun durumu o köpe-ğın haline benzer ki, üzerine varsan da dilini sarkıtıp solur, kendi haline bıraksan da solur. Ayetlerimizi ya-lanlayan topluluğun durumu işte budur. O halde sen kıssayı anlat, umulur ki iyice düşünürler.

177) Ayetlerimizi yalanlayarak yalnızca nefislerine zulmetmekte olanların durumu ne kötüdür!

178) Allah kimi hidayete erdirirse artık o doğru yolu bulmuştur. Her kimi de saptırsın işte onlar hüsrana uğ-rayanların ta kendileridir.

171) Hani biz bir zamanlar Tevrat'ın hükümlerine uyma hususunda gevşeklik gösterdikleri için Tur Dağı'nı bir tavan veya bulut gölgesi gibi İsrailoğullarının üzerlerine kaldırmıştık da onlar Allah'ın emirlerine kayıtsız şartsız teslim olmadıkları taktirde dağın üstlerine düşeceğini kesin olarak anlamışlardı. Onlara: "Size verdiğimiz Tevrat'a kuvvetle sarılın, ciddiyet ve azimle alın ve içindeki emir ve nehiyeleri düşünün, hükümleriyle amel edin umulur ki Allah'ın azabından sakınırsınız." demiştik. İsrailoğulları iman etmedikleri taktirde dağın üzerlerine çökeceğinden korktukları için hemen iman edip Allah'a secede ettiler.

Bu olay bize müslüman olan kimselerin dinin emirlerini tatbik hususunda zorlanabileceğini göstermektedir.

172) Ey Muhammed! Hani bir zamanlar Rabbin Ademoğullarının babalarının sulbünden çıkarttı. Allah Adem'in sırtını meshetti de oradan kıyamete kadar yaratacağı her nefsi çıkarttı. Kendisinin bir olduğunu onlara ikrar ettirdi. Bu hususta onları birbirlerine şahit tuttu. Hesap gününde "Bizim bu misaktan ve senin ilahlığını ikrardan habermiz yoktu, biz bundan gafildik." demeyesiniz diye onları nefislerine karşı: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye şahit tutmuştu da onlar: "Evet, şahit olduk ya Rabbi! Sen bizim Rabbinizsin." demişlerdi.

Zemahşeri, Ebu Hayyan ve Ebussuud'a göre bu misak temsil ve hayal ettirme kabilindendir. Yani Yüce Allah ilahlığını ve birliğini gösteren delilleri onların gözü önüne serdi. Allah'ın onlara lutfettiği ve sapıklıkla hidayeti birbirinden ayırıcı güç kıldığı akılları ve basiretleri buna şahitlik etti. Allah, sanki onları kendi aleyhlerine şahit tutmuş oldu.

173) Veya kıyamet gününde: "Ey Allah'ım! Daha önce atalarımız şirk koşmuştu, biz ise onlardan sonra gelen bir nesildik. Biz asla sana hiçbir şeyi şirk koşmadık. Biz sadece atalarımızı taklit ettik ve onların yolundan gittik. Bizim bir suçumuz yok. Biz bu hususta mazeretliyiz. O halde hakkı bilmeden kendilerini takip ettiğimiz batıla sapan müşrik atalarımızın şirkleri yüzünden bizi mi helak edeceksin?" demeyesiniz diye sizi birbirinize şahit tuttuk. (Dinde körü körüne taklit yasaklanmıştır. Tahkik veya delilleriyle tabi olmak tavsiye edilmiştir.)

174) Biz misaki açıkladığımız gibi ayetleri de ayrı ayrı işte böyle açıklarız, umulur ki insanlar hakkı düşünürler de batılda ve babalarını taklitte ısrardan vazgeçip hakka dönerler.

175) Ey Muhammed! Sen o yahudilere kendisine Allah'ın kitaplarından bazısının ilmini öğrettiğimiz, Allah'ın ismi a'zamını bildiği halde dünya menfaati karşılığında inkâr etmek ve yüz çevirmek suretiyle yılanın derisinden sıyrıldığı gibi onlardan sıyrılan, böylece şeytanın kendisine uydurduğu, emri ve kontrolü altına aldığı ve nihayet, daha önce hidayete ermiş kişilerden iken, iyice dalâlete düşen azgınlardan ve sapıklardan olan Bel'am b. Baura, Ümeyye b. Ebi Salt ve Ebu Amir b. Sayti'nin haberini ve kıssasını oku, anlat.

176) Biz dileydik ve isteseydik onu iyi alimler derecesine yükseltirdik, ama o dünyaya meyletti ve ona bağlandı, onun lezzet ve zevklerini ahirete tercih etti ve nefsinin isteklerine boyun eğdi. Böylece aşağıların aşağı derecesine indi. Onun durumu o köpeğin haline benzer ki, üzerine varıp kovalasan da koşarak dilini sarkıtıp solur, kendi haline bıraksan da solur. Tebliğ etsen de etmesen de sonuç değişmez. Geçici dünya menfaati karşılığında ayetlerimizi bile bile yalanlayan topluluğun durumu işte budur. Yahudiler de seni öz oğullarını tanıdıkları gibi tanımlarına rağmen geçici dünya menfaati gereği sana tabi olmuyorlar. Ey Muhammed! O halde sen bu kıssayı ümmetine de anlat, umulur ki iyice düşünürler, ibret ve öğüt alırlar da Allah'ın ayetlerini gizlemezler, sapırmazlar, tahrif etmezler.

177) Geçici dünya menfaati gereği ayetlerimizi bile bile yalanlayarak yalnızca nefislerine zulmetmekte olanların durumu ne kötüdür! Onlar için ahiret gününde can yakıcı, acıklı ve ebedi bir azap vardır.

178) Şüphesiz Allah kendisine yönelen kullarından kimi hidayete erdirirse artık o doğru yolu bulmuştur, mutlu, huzurlu ve kazançlıdır. Allah'a isyan eden kimselerden her kimi de saptırsın işte onlar hüsrana ve ziyana uğrayanların ta kendileridir.

وَالْأَنفِ دَرَأْنَا لِحَبَّتِهِمْ- كَثِيرًا مِنْ- الْحَرِّ- ١٧٩
 وَالْإِنْسِ- لَهُمْ- قُلُوبٌ- لَا يَفْقَهُونَ- بِهَا
 وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ
 لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ- كَالْأَنْعَامِ- بَلْ-
 هُمْ أَضَلُّ- أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ- (179)
 وَلِلَّهِ- الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى قَادُوعُهُ- بِهَا
 وَدَرُّوا الذِّبْنَ- يُلْحِدُونَ- فِي أَسْمَائِهِ
 سَيَجْرُونَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ- (180)
 وَمِمَّنْ- خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ- بِالْحَقِّ- وَبِهِ-
 يَعْدِلُونَ- (181) وَالَّذِينَ- كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ- حَيْثُ- لَا يَعْلَمُونَ-
 (182) وَأَمْلِي لَهُمْ- إِنَّ- كَيْدِي مَتِينٌ-
 (183) أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ
 حَيْثُ- إِنَّ- هُوَ إِلَّا تَذِيرٌ مُبِينٌ- (184) أَوَلَمْ-
 يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ
 يَكُونَ- قَدْ أَفْتَرَبَ- أَجْلُهُمْ- قَبَآئٍ- جَدِيدٍ-
 بَعْدَ مَا يُؤْمِنُونَ- (185) مَنْ يَضِلَّ- اللَّهُ- فَلَا
 هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ
 (186) يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ-
 مُرْسَاهَا قُلْ- إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا
 يُجَلِّيهَا لِوَفَيْهِ إِلَّا هُوَ يُفْقِلُ- فِي
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ- لَا تَأْتِيكُمْ- إِلَّا بَغْتَةً-
 يَسْأَلُونَكَ كَاتِبٌ- حَقِّي- عَنْهَا قُلْ- إِنَّمَا
 عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ- وَلَكِنْ- أَكْثَرَ النَّاسِ- لَا

179) Andolsun, cinlerden ve insanlardan pek çoğunu cehennem için yarattık ki onların kalpleri vardır onunla anlamazlar, gözleri vardır fakat onlarla görmezler; ku-lakları vardır ama onlarla işitmezler. Bunlar hayvan gi-bidirler, hatta daha da şaşkındırlar. İşte onlar gafillerin ta kendileridir.

180) En güzel isimler Allah'ındır. O halde O'na bunlar-la dua edin. O'nun isimlerinde ayrılığa düşenleri bırakın. Onlar yapmakta olduklarının cezasını yakında gö-receklerdir.

181) Yarattıklarımızdan bir ümmet de vardır ki hak ile yol gösterirler ve onunla adaletli davranırlar.

182) Ayetlerimizi yalanlayanlar var ya, biz onları bil-meyecekleri bir yönden derece derece azaba yaklaştıra-cağız.

183) Ben onlara mühlet veriyorum. Muhakkak ki benim düzenim sağlamdır.

184) Onlar arkadaşlarında hiçbir deliliğin olmadığını düşünmüyorlar mı? O ancak apaçık bir uyarıcıdır.

185) Onlar, göklerin ve yerin hükümrانlığına, Allah'ın yarattığı herhangi bir şeye ve ecellerinin yaklaşmış ol-ma ihtimaline hiç bakmıyorlar mı? Artık bundan sonra hangi söze inanacaklar?

186) Allah her kimi saptırsa artık onu hidayete erdire-cek yoktur, onları taşkınlıkları içerisinde şaşkın bir hal-de bırakıverir.

187) Sana kıyamet-saatinin ne zaman çatacağını sorar-lar. De ki: "Onun bilgisi yalnızca Rabbimin katındadır. Onun zamanını O'ndan başkası açıklayamaz. O göklerde ve yerde ağırdır ve size ansızın gelir. Ondan haberdarmışsın gibi sana soruyorlar." De ki: "Onun ilmi yalnızca Allah katındadır, fakat insanların çoğu bilmezler."

179) Andolsun, cehenneme odun olsunlar diye cinlerden ve insanlardan birçok halkı cehennem için yarattık ki onların kalpleri vardır onunla hakkı anlamazlar, gözleri vardır fakat onlarla Allah'ın kudretini gösteren delilleri ibret gözüyle görmezler; kulakları vardır ama onlarla ayetleri ve nasihatları düşünüp de ibret alacak şekilde dinlemezler. Bunlar anlamama, görmeme ve işitme hususunda hayvan gibidirler, hatta hayvanlardan daha da kötü durumdadırlar. Çünkü hayvanlar yararlarını ve zararlarını idrak ederler. Bunlar ise yarar ile zararı birbirinden ayıramazlar. Dolayısıyla kendilerini cehenneme atarlar. İşte onlar gaflet içerisinde boğulanların ta kendileridir.

Bu kimselerden maksat, Allah'ın ezeli ilmiyle bedbaht olacağını takdir ettiği kimselerdir. Yani Allah insanların büyük bir çoğunluğunun şirk, küfür ve isyanları sebebiyle cehenneme gireceğini bilmiş ve bunu takdir ederek Levh-i Mahfuz'a yazmıştır. Yoksa istemedikleri halde bir takım insanlara şirk, küfür veya isyan etmeye zorlamamıştır. Allah, adildir, kimseye zulmetmez.

180) En güzel en şerefli ve en mükemmel isimler ve sıfatlar Allah'ındır. O halde Allah'a bu isim ve sıfatlarla dua edin. O'nun isim ve sıfatları hususunda müşriklerin yaptıkları gibi Allah'tan Lat, Azîz'den Uzza, Mennân'dan Menat isimlerini türeterek ilahlarına veren, Allah'ın isim ve sıfatlarını tahrif eden, sapık bir şekilde tevîl eden, mahlukata benzetmek suretiyle ilhad edenleri, haktan ayrılanları, batıla meyledenleri, aşırılığa gidenleri bırakın. Onlar yapmakta olduklarının cezasını yakında hem dünyada hem de ahirette görecektirler.

181) Yarattığımız milletlerden, Allah'ın şeriatına söz ve amel ile sarılan bir ümmet, millet de vardır ki, onlar insanları hakka çağırır ve hak ile amel ve hükmederler, insanlara adaletli davranırlar. Bu ümmet son rasul olan ve hükmü kıyamete kadar geçerli olacak olan Kur'an'ın kendisine indirildiği Muhammed ümmetidir. Bu grup her zaman ve her yerde küfür ehline nisbetle sayıları az da olsa kıyamete kadar mevcut olacaktır. Batıl ehli onlara zarar veremeyecektir.

182) Mekke halkı ve diğer insanlardan ayetlerimizi yalanlayanlar var ya, biz onları bilmeyecekleri bir yönden derece derece, yavaş yavaş azaba, helâke yaklaştıracğız. Şöyle ki: Onlara bolca nimetler verilir. Onlar bunu, Allah'ın kendilerine bir lütfü zannederler. Böylece iyice şımırır ve taşkınlığa dalarlar. Nihayet azaba müstehak olurlar.

183) Ben onlara mühlet verir, sonra çok kuvvetli ve kudretli bir şekilde yakalarım. Muhakkak ki benim düzenim, yakalamam ve ceza vermem çok kuvvetli, şiddetli ve sağlamdır.

184) O Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, doğumunu, çocukluğunu, gençliğini, dürüstlüğünü, ahlakını bildikleri ve emin bir kişi olarak kabul ettikleri arkadaşları olan Muhammed'de hiçbir deliliğin olmadığını düşünmüyorlar mı? Nasıl oluyor da böyle bir iftira atıyorlar!? Muhammed, Allah'ın kulu ve rasulüdür. Allah onu insanların hidayeti için göndermiştir. Muhammed ancak apaçık bir uyarıcıdır. Anlayan ve belleyen bir kalbi veya aklı olan kimse için onun durumu açık ve seçiktir.

185) Onlar, göklerin ve yerin hükümrانlığına, Allah'ın büyük küçük yarattığı herhangi bir şeye ve ecellerinin yaklaşmış olup her an ölmeye ihtimaline hiç delil getirme gözüyle bakmıyorlar mı? Bütün bunlar yalnızca Allah'ın kudretindedir. Yaratıcı, yarattıklarının sahibi, terbiye edicisi ve yöneticisi olan, dilediği zaman kullarının canını alan Allah ibadete layık tek ilahdır. Tüm ibadetler O'nun hakkıdır. Bu insanlar, son derece açık ve seçik olan Kur'an'a inanmadıktan sonra artık hangi söze inanacaklar?!

186) Gerçek şu ki, Allah şirk, küfür ve isyanları sebebiyle azgınlaşan kullarından her kimi saptırsa artık onu hidayete erdirecek yoktur, onları taşkınlıkları, azgınlıkları, inkâr ve inatları içerisinde şaşkın bir halde bırakıverir.

187) Ey Muhammed! Sana kıyamet saatinin ne zaman çatacağını sorarlar. Onlara de ki: "Onun bilgisi yalnızca Rabbimin katındadır. Onun zamanını O'ndan başkası açıklayamaz. Yer ve gök ehli kıyametin şiddetinden korktuğu için kıyamet onlara ağır geldi. O size ansızın gelecektir. Ondan haberdarmışsın gibi sana soruyorlar." De ki: "Onun ilmi yalnızca Allah katındadır, fakat insanların çoğu bilmezler."

مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتَ أَعْلَمُ الْعَيْبِ
لَاسْتَكْتَرْتُ مِنْ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ
السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ (188) هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا رُوحَهَا
لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا جَمَلَتْ
حَمَلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ
دَعَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَا صَالِحًا
لَتَكُونَنَّ مِنْ الشَّاكِرِينَ (189) فَلَمَّا
آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا
آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ
(190) أَيْشُرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلُقُونَ (191) وَلَا يَسْتَطِيعُونَ
لَهُمْ تَضَرًّا وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ
(192) وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا
يَسْتَعِزُّوكُمْ سِوَاءَ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ
أَنْتُمْ صَامِتُونَ (193) إِنْ الذِّبْنَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادُ أُمْتَالِكُمْ
فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ (194) أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ
بِهَا أَمْ لَهُمْ أُبْدٌ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ
أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَذَانٌ
يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ أَدْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ
كِدُّهُمْ . فَلَا تُنْظَرُ لَهُمْ (195)

188) De ki: "Ben kendim için Allah'ın dilediğinden başka bir yarara da bir zarara da sahip değilim. Eğer gaybı bilseydim elbetteki hayrı artırırdım ve bana hiç-bir kötülük dokunmazdı. Ben ancak bir uyarıcı ve iman eden bir topluluk için müjdeleyiciyim."

189) O ki, sizi tek bir nefisten yarattı, ondan da kendi-siyle sükun bulması için eşini yarattı. Onu büyüyünce hafif bir yük yüklendi de bununla gezindi. Nihayet ağırlaşınca her ikisi de Rableri olan Allah'a şöyle dua etti: "Eğer bize salih-evlat verirsen andolsun ki şükre-denlerden olacağız."

190) Onlara salih-evlat verdiğinde ise kendisi hakkında O'na şirk koşmaya başladılar. Allah ise onların şirk koştuklarından yücedir.

191) Kendileri yaratılmış oldukları halde hiçbir şey ya-ratamayanları mı şirk koşuyorlar!?

192) Halbuki onlar kendilerine yardım edemezler, onlar kendilerine bile yardım edemezler.

193) Onları doğru yola çağırırsanız size uymazlar; on-ları çağırırsanız da suskun kalsanız da sizin için ayındır.

194) Allah'tan başka ibadet ettikleriniz elbette ki sizin gibi kullardır. Eğer doğru kimselerseniz onları çağırın da size karşılık versinler.

195) Onların kendileriyle yürüyecek ayakları mı var, ya da kendileriyle tutabilecekleri elleri mi var, veya göre-cek gözleri mi var, yoksa işitecek kulakları mı var? De ki: "Çağırın şirk koştuklarınızı da sonra bir düzen kurun da bana göz açtırmayın!"

188) Ey Muhammed! De ki: "Ben kendim için Allah'ın dilediğinden başka bir yarara da bir zarara da sahip değilim. Bu yüzden kıyametin ne zaman kopacağını bilemem. Bu gaybı bir hadisedir. Onu da ancak Allah bilir. Ben ancak Allah'ın bana bildirdiği şeyleri bilirim. Bunun dışında benim birşeyler bilmem mümkün değildir. Eğer gaybı bilseydim elbetteki hayrı artırırdım, dünya menfaatleri ve mallarından birçok şeyi elde ederdim. Dünyanın afetlerini ve zararlarını kendimden savardım. Eğer gerçekten gaybı bilseydim tedbir alacağım için bana hiçbir kötülük dokunmazdı. Fakat onu bilmiyorum. Dolayısıyla benim için takdir edilen hayır da şer de beni bulur. Ben ancak iman etmeyenleri cehennem azabıyla korkutan bir uyarıcı ve iman eden bir topluluk için ise cennetle müjdeleyiciyim."

189) Ey insanlar! Allah, yardımcısız, tek başına hepinizi tek bir nefisten, Adem'den yarattı, ondan da kendisiyle gönüllü sükun bulması, yatışması için eşi Havva'yı yarattı. Adem, eşi Havva ile cinsel ilişkiye girince hafif bir yük, cinin yüklendi de bununla doğuma kadar gezindi. Nihayet cinin büyüyüp yük ağırlaşınca Adem ile Havva Rableri olan Allah'a şöyle dua etti: "Eğer bize yaratılışı düzgün salih evlat verirsen andolsun ki senin nimetine şükredenlerden olacağız."

190) Allah, Adem ve Havva'ya salih evlat verince her ikisi de Allah'a şükrettiler. Adem ile Havva'nın soyundan gelen insanlar da aynı şekilde ürediler. Allah, Adem ve Havva'nın soyundan gelen insanların bir kısmına salih-evlat verdiğinde ise bunlar ataları Adem ve Havva gibi Allah'a şükredecekleri yerde putlara ve heykellere taparak, Allah'a ait hak, sıfat ve yetkileri kullara vererek veya Allah'a çocuk isnad ederek O'na şirk koşmaya başladılar. Allah ise müşriklerin şirk koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir.

Bazı kimseler bu konuda rivayet edilen zayıf ve mevzu hadislerle binaen Adem ile Havva'nın, doğan çocuklarının sürekli olması sonucu şeytanın telkiniyle yaşaması için çocuklarına Abdulharis: Şeytanın kulu ismini vererek Allah'a şirk koştuğunu iddia etmişlerdir. Bu düşünce yanlıştır, hatta iftiradır. Çünkü nebi ve rasuller masumdur. Şirk bir yana günah dahi işlemezler. Ancak konularını gereği işledikleri hatalar büyük gösterilir.

191) Kendileri yaratılmış oldukları halde hiçbir şey yaratamayan putları, ilahları ve heykelleri mi Allah'a şirk koşuyorlar!? O halde Allah ile beraber onlara nasıl ibadet ediyorlar?

192) Halbuki tapıkları putlar, ilahlar ve heykeller kendilerine tapanlara yardım edemezler, onlar kendilerine kötülük yapmak isteyenlere karşı da kendilerini koruyamazlar. Onlar, ölüdürler, son derece acizyet ve zillet içindedirler. Nasıl ilâh olurlar?

193) O tapıtığınız putları, ilahları ve heykelleri doğru yola çağırırsanız, onlara dua etseniz, onlardan yardım istesiniz size uymazlar, icabet etmezler. Çünkü onlar cansız varlıklardır. Onları çağırırsanız da suskun kalsanız da sizin için ayındır. İkisi de bir şey ifade etmez.

194) Allah'tan başka, Allah'ı bırakıp da veya Allah ile birlikte ibadet ettikleriniz, sizi Allah'a yaklaştıracasına, size şefaateceğine inandığınız dua-ibadet ettiğiniz putlar, ilahlar ve heykeller elbette ki sizin gibi kullardır. Hatta siz onlardan daha mükemmel yaratılmışsınızdır. Çünkü siz işitir, görür, konuşur, yürür, tutabilirsiniz. Siz akıl ve duyulara sahipsiniz. Onlarda ise bu özellikler yoktur. Daha şerefli ve daha mükemmel olan bir varlığın daha adı ve basit bir varlığa ibadetle meşgul olması nasıl uygun olur? Eğer onları da veya zarar verebileceği iddianızda doğru kimselerseniz tapıklarınızı çağırın da size karşılık versinler.

195) Onların kendileriyle yürüyecek ayakları mı var? Ya da kötülük yapmak istedikleri kimseleri yakalayıp öldürebilecek elleri mi var? Veya eşyayı görebilecek gözleri mi var? Yoksa sesleri işitebilecek kulakları mı var? Ey Muhammed! Seni ilahları ile korkutan müşriklere de ki: "Çağırın Allah'a şirk koştuklarınızı putları, ilahları ve heykelleri de sonra bir düzen kurun, bana karşı onlardan yardım ve zafer dileyin, bana tuzak kurma ve eziyet edip zarar verme hususunda siz ve putlarınız bütün gücünüzü harcadın. Bana, göz açıp kapayacak kadar mühlet vermeyin. Ben Allah'a güvendiğim için size aldırış etmem!"

يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ (196) وَالَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْمَعُونَ
تَضَرَّكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ (197)
وَأَنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا
وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ
(198) خُذِ الْعَقْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ
وَأَعْرِضْ عَنْ الْجَاهِلِينَ (199) وَإِذَا
يَنْزَعَتْكَ مِنَ الشَّيْطَانِ تَرْغُ فَاسْتَعِذْ
بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (200) إِنَّ الَّذِينَ
أَتَقُوا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ
تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ (201)
وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْهَيِّ ثُمَّ لَا
يُقْصِرُونَ (202) وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَايَةٌ
قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَيْتُ
يُوحَى إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَائِرُ مِنْ
رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
(203) وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا
لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (204)
وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً
وُدُؤً وَالْجَهْرَ مِنْ الْقَوْلِ بِالْعُدُوِّ
وَالْأَصْحَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ (205)
إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ

196) Muhakkak ki benim velim kitabı indiren Allah'tır ve O salihlerin velisidir.

197) Sizin O'nun yanısıra ibadet ettikleriniz ise size de yardım edemezler, kendilerine de yardım edemezler.

198) Onları doğru yola çağırırsanız da işitmezler, onları sana bakar görürsün, fakat onlar görmezler.

199) Sen affetmeyi benimse, iyiliği emret ve cahiller-den yüz çevir.

200) Sana şeytandan bir vesvese gelirse hemen Allah'a sığın. Şüphesiz O, Semî'dir, Alîm'dir.

201) Sakınanlara şeytandan bir vesvese geldiğinde iyice düşünürler ve o takdirde hemen görürler.

202) Kardeşlerine gelince onları da sapıklığa sürükler-ler sonra da yakalarını bırakmazlar.

203) Onlara bir ayet getirmediğin zaman: "Onu kendin derleseydin ya!" derler. De ki: "Ben ancak Rabbimden bana vahyolunana uyarım. Bu, Rabbinizden gelen basiretler, iman eden bir topluluk için hidayet ve rahmettir."

204) Kur'an okunduğu zaman onu dinleyin ve susun; umulur ki merhamet olunursunuz.

205) Kendi kendine yüksek olmayan bir sesle yalvara-rak ve ürpererek sabah akşam Rabbini an da gafillerden olma!

206) Doğrusu Rabbinin katındaki olanlar O'na ibadet etmekten asla büyüklenmezler, O'nu tesbih ederler ve yalnız O'na secde ederler.

196) Muhakkak ki benim velim, bana yardımı ve beni korumayı üzerine alan Kur'an'ı bana indiren Allah'tır. Allah, dünya ve ahirette salih kulların velisi, koruyucusu ve destekleyicisidir.

197) Sizin Allah'tan başka, Allah'ı bırakıp da veya Allah ile birlikte dua-ibadet ettiğiniz ilahlar, putlar, heykeller size de yardım edemezler, kendilerine de yardım edemezler. Bunu kafanıza iyice yerleştirin!

198) O putları, ilahları ve heykelleri hidayete ve doğru yola çağırırsanız da işitmezler. Nerede kaldı yardım ve imdada koşmaları. Onları yapma gözlerle sana bakar görürsün, fakat onlar görmezler. Çünkü onlar cansız varlıklardır.

Bu ayetler bize rasul bile olsa ölümlerden yardım istemenin, onların aracılığıyla Allah'a dua etmenin, onlardan direkt olarak şefa'at istemenin caiz olmadığını gösteriyor. Bugün malesef bir çok insan başta Rasulullah (s.a.v.) olmak üzere bir çok nebi, rasul, şehid, salih ve velilerin kabirlerine gidip el, yüz sürmekte, çaput, kâğıt asmakta, kurban kesmekte, adak adamakta, kimisi direkt onlardan kimisi de onların vesilesiyle Allah'tan yardım istemektedir. Ramazan'da mahyalarda "Şefa'at ya Rasulullah" sözü yazılmaktadır. Bütün bunlar bid'attir, kimisi dinden çıkarır, kimisi ise haramdır. İbadetlerden herhangi birini Allah'tan başkasına yapmak şirk'tir. Allah'tan başkasına dua etmek, kurban kesmek, adak adamak, yardım istemek, sığınmak, yönelmek şirk'tir. Rasulullah'ın şefa'ati haktır. Fakat Allah'ın izni ile Allah'ın dilediği kullarına edecektir. Bu yüzden ondan değil de Allah'tan istemek gerekir. Çünkü o da ölüdür. Fayda veya zarar veremez.

199) Ey Muhammed! Sen affetmeyi benimse, insanlarla olan muamelelerinde kolaylık yolunu tut, sana zulmeden affet, sana vermeyene ver, sana gelmeyene git. Sözlerde ve fiillerde iyiyi, güzeli ve beğenileni emret. İnsanları Allah'ın dinine en güzel şekilde çağır. Cahillerden yüz çevir, beyinsizlere beyinsizce karşılık verme. Bilakis onlara yumuşak davran. Ey mü'minler, siz de rasulünüzü örnek alın!

200) Ey Muhammed! Eğer şeytandan bir vesvese gelir de seni hak hususunda şüpheye düşürürse onu defetme hususunda hemen Allah'a sığın ve O'ndan aman dile. Şüphesiz Allah gizli açık söylenenleri işiten ve bilendir. Herkese yaptıklarının karşılığını verecektir.

201) Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakınanlara şeytandan bir vesvese geldiğinde, Allah'ın azabını ve sevabını iyice düşünürler ve hemen basiret nuru ile hakkı görür ve şeytanın vesveselerinden kurtulurlar.

202) Şeytanların Allah'tan korkmayan kâfir kardeşlerine gelince, şeytanlar onları da aldatarak, şirki, küfürü ve isyanı güzel göstererek sapıklığa sürüklerler sonra da yakalarını bırakmazlar, onları aldatmaktan geri durmazlar.

203) Ey Muhammed! Müşriklerle istedikleri bir ayeti, mucizeyi getirmediğin zaman alay ederek: "Onu kendin derleseydin, uydursaydın ya!" derler. Ey Muhammed! Onlara de ki: "İş benim elimde değil ki, kendimden bir şey getireyim. Ben sadece bir kulum. Ben ancak Rabbimden bana vahyolunana uyarım. Bu Yüce Kur'an, Rabbinizden gelen basiretler, parlak deliller ve hüccelerdir. Bu varken diğer mucizelere ihtiyaç yoktur. Kur'an, kalplerin basiretleri menzilesindedir. Hak onunla görülür ve idrak edilir. Kur'an, mü'minler için bir hidayet ve rahmettir. Çünkü onun nurları ile aydınlanan ve hükümlerinden yararlananlar onlardır."

204) Kur'an ayetleri okunduğu zaman onları düşünerek dinleyin ve ona hürmet ve saygı için, o okunurken susun; umulur ki merhamet olunursunuz.

205) Rabbini, O'nun azamet ve celalini görüyormuşsun gibi, kendi kendine, gizlice yüksek olmayan orta bir sesle, yalvarıp yakarak ve ürpererek korkarak sabah akşam an. Allah'ı anmaktan gafil olma!

206) Doğrusu Rabbinin katında bulunan tertemiz melekler O'na ibadet etmekten asla büyüklenmezler, kibirlenmezler, devamlı O'nu tesbih ederler, O'nu layık olmayan şeylerden tenzih ederler ve yalnız O'na secde ederler.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ
وَالرَّسُولِ فَأَتُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا دَاتَ
بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ (1) إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا
ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ
عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ (2) الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (3) أُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (4) كَمَا أَخْرَجَكَ
رَبُّكَ مِنَ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ قَرِيبًا مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ لَكَا رُهُونَ (5) يُجَادِلُونَكَ
فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ
إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ (6) وَإِذْ
يَعِذُّكُمُ اللَّهُ إِخْدَىٰ الطَّاغُوتِ أَنَّهَا لَكُمْ
وَوَدُّونَ أَنْ تُغْرِبَ دَاوُدَ الشُّوْكَةَ يَكُونُ
لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ
بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ (7)
لِلْحَقِّ الْحَقُّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ (8)

7- el-ENFAL SURESİ

(Medine'de inmiştir, 75 ayettir.)

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla...

1) Sana ganimetler hakkında soruyorlar. De ki: "Gani-metler yalnız Allah'a ve Rasulüne aittir. O halde Allah'tan korkun da birbirinizle aranızı düzeltin. Eğer mü'minler iseniz Allah'a da Rasulüne de itaat edin."

2) Gerçekten mü'minler o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, O'nun ayetleri okunduğunda, onların imanını artırır ve onlar yalnızca Rablerine te-vekkül ederler.

3) Onlar namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine verdi-ğimiz rızıktan infak ederler.

4) İşte onlar gerçekten mü'min olanlardır. Rableri ka-tında onlar için dereceler, bağışlanma ve kerim bir rızık vardır.

5) Nitekim Rabbin seni hak uğrunda evinden çıkardı-ğında gerçekten de mü'minlerden bir grup isteksizdi.

6) Açıkça ortaya çıktıktan sonra dahi göz göre göre ölüme sürükleniyorlarmış gibi hakka dair seninle müca-dele ediyorlardı.

7) O zaman ki Allah size iki topluluktan birinin muhak-kak sizin olacağını vaadetmişti de siz güçsüz olanın si-zin olmasını istiyordunuz. Allah ise kelimeleriyle hakkı gerçekleştirmek ve kâfirlerin arkasını kesmek isti-yordu.

8) Ta ki -günahkârlar istemese de- hakkı gerçekleştirsın ve batılı yok etsin.

1) Ey Muhammed! Ashabın sana, Bedir'de aldığın ganimetlerin kime ait olduğunu, onları nasıl taksim edeceğini ve bazı mücahidlere neden fazla ganimet verildiği hakkında soruyorlar. Onlara de ki: "Ganimetler hakkında hüküm vermek size değil, yalnız Allah'a ve Rasulüne aittir. O halde Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olarak, O'nun emrettiklerini yerine getirip yasakladıklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından korkup sakının da birbirinizle aranızı düzeltin, ihtilafa düşmeyin, karşılıklı rızaya dayanarak anlaşın. Eğer gerçek manada iman etmiş kimseler iseniz ganimet hususunda olduğu gibi her konuda Allah'a da Rasulüne de itaat edin. Hayatınızı ve yaşantınızı Kur'an ve sahih sünnete göre düzenleyin. Allah ve Rasulünün hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olun."

2) Gerçekten ihlaslı mü'minler o kimselerdir ki Allah adı müjde veya tehdit olarak anıldığı zaman, sadece anmadan dolayı yürekleri ürperir, kalpleri titrer. Onlara Allah'ın ayetleri okunduğunda, onların imanını, yakınlığını artırır, imanları kemale erer. Onlar yalnızca Rablerine tevekkül ederler. Her konuda meşru olan tedbirleri aldıktan sonra tedbirlere değil, yalnızca Allah'a güvenirlir. Allah'tan başkasından korkmadıkları gibi bir şey de ummazlar. İmanın aslı değil de kemali artar ve eksilir.

3) Onlar namazı rükun ve şartlarını yerine getirerek, huşu içerisinde devamlı olarak kılarlar ve kendilerine verdiğimiz yiyecek, içecek, giyecek, çocuk gibi maddi, bilgi, erdem, ilim gibi manevi rızıklardan bir kısmını Allah yolunda zekât ve sadaka olarak infak ederler.

4) İşte bu özelliklere sahip olan kimseler gerçekten mü'min olanlardır. Çünkü onların iman kalplerine yerleşmiş ve pratik hayatlarına salih amel olarak yansımıştır. Rableri katında onlar için yüksek makam ve dereceler, günahları için bir bağışlanma ve ikram ve hürmetle sunulan ebedi bir rızık vardır.

5) Ey Muhammed! Ashabının ganimetlerin taksimindeki hoşnutsuzlukları, senin harp için evinden çıkma esnasındaki durumları gibidir. Mü'minlerden bir grubun hoşnutsuzluğuna rağmen, Rabbinin seni hak ile, izni ile sefere çıkardığı zaman mücadele ettikleri gibi hak olan savaşıma emri ortaya çıktıktan sonra, o konuda seninle mücadele ediyorlardı. Halbuki mü'minlerden bir grup öldürülmekten korktukları veya hazırlıksız oldukları için düşmanla savaşa çıkmayı istemiyorlardı.

6) Ey Muhammed! Ashabından bir takım kimseler hak kendilerine apaçık görüldükten sonra dahi göz göre göre ölüme sürükleniyorlarmış gibi hoşnutsuz bir şekilde "Bizim çıkışımız sadece kervanın önünü kesmek, Mekke'de iken bizden gasbettikleri mallarımızı ganimet olarak geri almak içindi. Eğer savaşacağımızı bilseydik, elbette savaşa hazırlanırdık." diyerek Bedir savaşına çıkma hususunda seninle mücadele ediyorlardı. Bu, sayılarının azlığından, hazırlıksız olmalarından ve aşırı derecede korkmalarından ileri geliyordu.

7) Ey Muhammed ashabı! O zaman Allah size iki topluluktan, firkadan yani kervan veya ordudan birinin muhakkak sizin için ganimet olacağını vaadetmişti de siz güçsüz olanın, yani silahsız grup olan kervanın sizin olmasını, onlarla karşılaşmayı istiyordunuz. Çünkü Ebu Süfyan başkanlığındaki otuz kişilik kervan Şam'dan Mekke'ye Kureys'in ticaret mallarını taşıyordu. Allah ise Bedir gününde kâfirleri öldürmek ve yok etmek suretiyle hak din olan İslam'ı üstün kılmak ve kâfirlerin hepsini yok ederek köklerini kazımak istiyordu.

Müşümanlar kervanın haberini alınca önünü kesmek amacıyla apar topar Medine'den çıktılar. Bu haber Ebu Cehil'e ulaşınca o da halkı galeyana getirerek müşümanların üç misli büyüklüğündeki bir ordu ile Mekke'den çıktı. Kervan müşümanların elinden kurtuldu iki ordu hicretin ikinci yılında Bedir'de karşılaştılar. Bazı müşümanlar kervanı takip etmeyi önerirken Sa'd b. Ubade ile Sa'd b. Muaz Rasulullah'a: "Ya Rasulallah! Bizi istediğin yere götür, biz senin arkadayız. Seni hak ile gönderen Allah'a andolsun ki, sen bizi denize daldırsan biz seninle beraber ona dalarız. Allah'ın bereketi ile bizi götür." dedi. Rasulullah 's.a.v.' buna çok sevindi. Savaşmayı emretti.

8) Allah, müşrik, kâfir ve suçlu günahkârlar istemese de, hoşlanmasa da hakkı gerçekleştirsın ve batılı yok etsin diye İslam'ı üstün kıldı, küfrü yok etti.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ - فَاسْتَجَابَ لَكُمْ -
 أَنِّي مُمِدِّكُمْ - بِالْفِ - مِنْ - الْمَلَائِكَةِ -
 مُرْدَفِينَ (9) وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى
 وَلِتَطْمَئِنَّ - بِهِ - قُلُوبُكُمْ - وَمَا النَّصْرُ إِلَّا
 مِنْ - عِنْدِ اللَّهِ - إِنَّ - اللَّهَ - عَزِيزٌ حَكِيمٌ -
 (10) إِذْ يَعْشِكُمُ - النَّعَاسُ - أَمَنَةً - مِنْهُ -
 وَبَيَّرَ - عَلَيْكُمْ - مِنْ - السَّمَاءِ مَاءً -
 لِيُطَهِّرَكُمْ - بِهِ - وَيُذْهِبَ - عَنْكُمْ - رِجْزَ
 الشَّيْطَانِ - وَلِيَرْبِطَ - عَلَى قُلُوبِكُمْ -
 وَيُبَيِّنَ - بِهَ - الْأَقْدَامَ (11) إِذْ يُوحِي رَبُّكَ
 إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَيَّنُوا الَّذِينَ
 آمَنُوا سَالِقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 الرُّعْبَ - قَاصِرِينَ قُوقَ - الْأَعْنَاقِ -
 وَاصْرِبُوا مِنْهُمْ - كُلَّ - بَتَانٍ - (12) ذَلِكَ -
 بِأَنَّهُمْ - شَاقُّوا اللَّهَ - وَرَسُولَهُ وَمَنْ -
 يَشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
 الْعِقَابِ - (13) ذَلِكَ - قَدُوفُهُ - وَأَنَّ -
 لِلْكَافِرِينَ - عَذَابَ - النَّارِ (14) يَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ - آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ - الَّذِينَ - كَفَرُوا
 رَجَعًا فَلَا تُؤَلُّوهُمْ - الْأَذْبَارَ (15) وَمَنْ -
 يُؤْلِهِمْ - يَوْمَئِذٍ دُبْرُهُ - إِلَّا مُتَحَرِّقًا لِقِتَالٍ -
 أَوْ مُتَجَيِّرًا إِلَى فِتْنَةٍ - فَقَدْ بَاءَ - بِعَصَبٍ -
 مِنَ اللَّهِ وَمَا وَاهُ جَهَنَّمَ وَنَسِ الْقَصِيرُ
 (16)

9) O zaman ki siz Rabbinizden yardım istiyordunuz da O: *"Muhakkak ben size birbiri ardınca bin melek ile yardım ederim."* diye karşılık vermişti.

10) Allah bunu yalnızca bir müjde olsun ve kalpleriniz yatışsın diye yapıyordu, yardım ise yalnız Allah katındandır. Muhakkak Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.

11) Hani kendisinden bir emniyet olmak üzere sizi bir uyuklama bürüyordu. Ve üzerinize gökten bir su indiri-yordu. Ki onunla sizi tertemiz yapsın sizden şeytanın pislüğünü gidersin, kalplerinizi pekiştirisin ve onunla a-yaklarınızı sağlamlaştırsın.

12) O zaman Rabbin meleklerle şöyle vahyedyordu: *"Muhakkak ben sizinle beraberim iman edenlere sebat verin."* *"Ben kâfirlerin kalplerine korku salacağım. O halde onların boyunlarının üstüne vurun, onların bütün parmaklarına vurun."*

13) Bu, onların Allah'a ve Rasulüne aykırı davranışları sebebiyledir. Her kim Allah'a ve Rasulüne aykırı davranırsa muhakkak Allah cezası pek şiddetli olmaktadır.

14) İşte bu sizin; tadın bunu. Doğrusu kâfirler için bir de ateş azabı vardır.

15) Ey iman edenler, toplu olarak kâfirlerle karşılaştığınız zaman onlara arkanızı dönmeyin!

16) Her kim çarpışmak için bir yana çekilme veya bir başka bölüğe katılma hali müstesna onlara böyle bir günde onlara arkasını çevirirse muhakkak o Allah'tan bir gazaba uğramıştır, onun barınağı cehennemdir. Ora-sı ne kötü dönüş yeridir.

9) Ey Muhammed! Hani Bedir savaşındayken Rabbinden, sayınızın azlığından dolayı müslümanların tamamen yok olacağından endişe ederek müşriklere karşı zafer kazanmak için *"Ey Allah'ım, bana verdiğin sözü yerine getir. Ey Allah'ım! Şu müslüman cemaat helak olursa, yeryüzünde sana ibadet eden bulunmaz."* diyerek yardım istiyordun, mü'minler de aynı şekilde dua ederek Allah'tan yardım istiyorlardı da Allah: *"Muhakkak ben size birbiri ardınca, peş peşe gelen bin melek ile yardım ederim."* diye karşılık vermişti, duanızı kabul buyurmuştu. (Sıkıntı anında Allah'tan başka fayda veya zarar veremeyecek birinden, rasul bile olsa ölüden yardım istemek şirkirdir.)

Cibril beş yüz melek ile ordunun sağ kanadında, Mikail de beş yüz melek ile ordunun sol kanadında savaştı. Melekler sadece Bedir'de savaşımlardır. Diğer savaşlarda melekler, müslümanların sayısını çok göstermek için inerlerdi, bizzat savaşmazlardı.

10) Allah bu yardımı, yalnızca düşmanlarınıza karşı elde edeceğiniz zaferi müjdelemek ve bu zaferle kalpleriniz yatışsın, sükunet bulsun, endişe ve tereddüt gitsin diye yapıyordu. Gerçek yardım ve zafer ise yalnız Yüce Allah katındandır. O'nun yardımına güvenin. Kendi kuvvetinize ve silahınıza güvenmeyin. Muhakkak Allah galip ve güçlü olan, yenen, asla yenilmeyen, hüküm ve hikmet sahibi olan, herşeyi yerli yerinde yapandır.

11) Ey iman edenler! Hatırlayın ki, Bedir savaşında sayınızın azlığı nedeniyle korkmuşunuz da Allah savaş korkusunu ve endişesini sizden almak için kendi katından bir güven olarak sizin uykunuzu getiriyordu. Rasulünüz ise sabaha kadar bir ağacın altında namaz kılıp dua ediyordu. Abdestsizlikten temizlenmeniz, cünüplükten gusletmeniz, şeytanın vesvesesini ve susuzlukla korkutmasını sizden gidermek, ayaklarınızın kaymaması ve yere batmaması için bastığınız yumuşak kumları sertleştirmek ve Allah'ın yardımına güvenmek suretiyle kalplerinizi kuvvetlendirmek için üzerinize gökten yağmur yağırdıyordu.

12) O zaman Rabbin meleklerle şöyle vahyedyordu: *"Muhakkak ben yardımım ve zaferimle birlikte sizinle beraberim. Haydi iman edenlere sebat verin, destek olun, onlara, kendilerini savaş alanında tutacak coşturucu sözler söyleyin ve onları düşmanlarına karşı takviye edin."* Allah mü'minlere hitaben de şöyle buyurdu: *"Ben kâfirlerin kalplerine korku ve dehşet salacağım da hezime uğrayacaklar. O halde onların başlarının, boyunlarının ve boğazlarının üstüne vurun, öldürün. Ya da onların bütün parmaklarına, kılıç ve kargı tutan el ve ayak parmak uçlarına vurun da kılıç sallayamasınlar, ayaklarıyla kaçamasınlar. Bu durumda onları esir etmek veya öldürmek sizin için kolay olur."*

13) Mekke müşriklerinin başlarına gelen bu korkunç azap, onların Allah ve Rasulünün emirlerine aykırı davranışları, muhalefet ve isyan etmeleri sebebiyledir. Her kim inkâr ve inatla Allah'a ve Rasulünün emirlerine aykırı davranırsa, muhalefet ederse, şunu iyi bilsin ki muhakkak Allah cezası pek şiddetli olmaktadır. Onu kısıvrak yakalayıp tahmin edemeyeceği derecede can yakıcı bir azaba uğratar.

14) Ey müşrik ve kâfirler topluluğu! Bu yenilgi, bozgun, hezimet, esaret ve öldürülme azabını tadın. Bu sizin dünyadaki azabınızdır. Bununla beraber sizin için ahirette cehennem azabı da vardır. Cehennem azabını dünya azabıyla kıyaslayamazsınız. Son derece şiddetlidir.

15) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip saldırdığı ameller işleyenler, toplu olarak kâfirlerle karşılaştığınız zaman, çokluklarından dolayı ağır ağır üzerinize geldiklerinde onlara arkanızı dönüp kaçmayın, önlerinde durup da hezime uğramayın. Bilakis sabır ve sebat edin. Allah'tan yardım isteyin, direnin, yılmayın. Allah size mutlaka yardım edecektir.

16) Her kim başka bir grupla çarpışmak için bir yana çekilme veya 'harp hiledir.' esasına dayanarak düşmana mağlup olduğunu zannettirerek onu aldatıp tuzağa düşürmek için kaçıp geri dönme, ya da müslümanlardan bir başka bölüğe katılıp onlardan yardım alma hali müstesna savaş günü kim mağlup olarak sırtını düşmana çevirirse muhakkak o Allah'tan, büyük bir gazabı hak etmiş olarak döner, tevbe etmediği taktirde onun kalacağı yer cehennem ateşidir. Orası ne kötü varılacak yerdir. (Savaştan kaçmak büyük günahıdır.)

قَلَمُ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (17) دَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ - كَيْدَ الْكَافِرِينَ - (18) إِنَّ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ - وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ - وَإِنْ تَعُدُّوا نَعْدُ وَلَنْ تُغْنِيَكُمْ - غِنَاكُمْ - فَتَنْكُمُ - سَيِّئًا وَلَوْ كَثُرَتْ - وَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ - (19) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ - وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ - وَإِنْ تَسَمَّعُونَ (20) وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ - قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (21) إِنَّ سَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الضُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ (22) وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ - مُعْرِضُونَ - (23) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُخَيِّكُمْ - وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَهُ يَخْشَرُونَ (24) وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ - خَاصَّةً - وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (25)

17) Onları siz öldürmediniz; fakat onları Allah öldürdü.

Attığın zaman da sen atmadın fakat Allah attı ki mü'-minleri kendinden güzel bir imtihan ile denemek için. Muhakkak ki Allah Semî'dir, Alîm'dir.

18) İşte bu sizin içindir. Muhakkak ki Allah kâfirlerin düzenlerini boşa çıkarır.

19) Siz fetih istiyorsanız muhakkak ki size fetih gelmiş-tir. Vazgeçerseniz bu sizin için daha hayırlıdır, eğer siz dönerseniz biz de döneriz. Topluluğunuz çok da olsa si-ze hiçbir şey sağlamaz. Çünkü Allah mü'minlerle bera-berdir.

20) Ey iman edenler, Allah'a da Rasulüne de itaat edin. İştirip durduğunuz halde ondan yüz çevirmeyin.

21) Dinlemedikleri halde "işittik" diyenler gibi olmayın.

22) Doğrusu Allah katında yeryüzündeki canlıların en kötüsü akletmeyen sağırlar ve dilsizlerdir.

23) Çünkü Allah onlarda bir hayır olduğunu bilseydi onlara mutlaka işittirirdi, onlara işittirirse bile yüz çevire-rek arkalarını dönerlerdi.

24) Ey iman edenler, size hayat verecek şeylere sizi çağırıcıları zaman Allah'a ve Rasulüne icabet edin ve bi-lin ki Allah kişi ile kalbi arasına girer, elbette O'nun huzuruna toplanacaksınız.

25) Öyle bir fitneden de sakının ki yalnızca içinizden zulmedenlere dokunmaz. Bilin ki Allah'ın azabı pek şiddetli olandır.

17) Ey iman edenler! Bedir savaşında müşrikleri aslında siz güç ve kuvvetinizle öldürmediniz; fakat onlara karşı size yardım etmek ve kalplerine korku atmak suretiyle onları Allah öldürdü. Allah size onları öldürme işinde yardım etti, sizi meleklerle destekledi, size onları öldürme cesareti verdi. Şayet Allah dilemeseydi ne bir kimse öldürülür, ne de öldürdü. Bunu bilin ki, onları tek başına öldürdüğünüz hatırıma bile gelmesin. Ey Muhammed! Müşrikleri doğru attığın bir avuç toprağı da aslında sen atmadın fakat onu, onlara ulaştırmak suretiyle Allah attı, isabet ettirdi. Çünkü bir avuç toprağın tüm müşriklerin gözlerine isabet etmesi mümkün değildir. O bir avuç toprağı Allah'ın izni ve dilemesiyle attın. O toprağı tüm müşriklerin gözlerine isabet ettiren de Allah'tır. Allah bunu kâfirleri kahretmek, mü'minleri kendinden güzel bir imtihan ile denemek, mükâfât, zafer ve ganimet elde etmek için yaptı. Muhakkak ki Allah gizli açık herşeyi işiten ve bilendir. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz. Allah, herkese yaptıklarının karşılığını haksızlık etmeksizin verecektir. Rasulullah (s.a.v.) Medine'ye hicret ederken, Bedir, Uhud, Hayber ve Huneyn savaşlarında müşriklere toprak, kum ve ok atmış, bunlar Allah'ın izni ile hedefini bulmuştur. Bu ayette kastedilen irade-i cüz'iyyenin üstünde olan külli iradenin herşeyi kapsadığını, isabet ettirenin, öldürenin Allah olduğunu, O'nun izni, iradesi ve dilemesi olmadan bir yaprağın bile kumildamadığının bilinmesidir. Bu yüzden elde edilen başarıdan dolayı şımarmayıp, kibirlenmeyip bu başarıyı veren Allah'a ibadet ederek O'na hamdetmek ve şükretmek gerekir.

18) İşte bu müşriklerin öldürülmesi ve mü'minlerin zaferi haktr. Muhakkak ki Allah kâfirlerin düzenlerini, tuzaklarını boşa çıkarır.

19) Ey kâfirler topluluğu! Eğer mü'minlere karşı fetih ve zafer istiyorsanız muhakkak ki size fetih gelmiştir (!) O da mağlubiyet ve hezimettir. Ey Ebu Cehil! Bedir gününde: "Allah'ım! Hangimiz daha günahkâr ve sıla-ı rahimi daha çok terkeden isek, bugün onu helak et." diyordun. İstedğin oldu mu? Ey Kureyş topluluğu! Muhammed'e karşı savaşmaya, ona düşmanlık yapmaya, Allah'ı ve Rasulünü inkâr etmeye son vererseniz, bu sizin için dünyada da ahirette de daha hayırlıdır, eğer siz ona karşı savaşa ve mücadeleye dönerseniz biz de ona tekrar zafer nasip ederiz. Kendilerinden yardım beklediğiniz topluluğunuz çok da olsa, dünya azabından herhangi bir şey sizden savamazlar. Çünkü Allah yardım ve desteği ile mü'minlerle beraberdir.

20) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edenler, Allah'a da Rasulüne de kayıtsız şartsız itaate devam edin ki Bedir'de size gelen izzet de sizin için devam etsin. Kur'an'ı ve nasihatları dinlediğiniz halde onun emrine muhalefet ederek ondan yüz çevirmeyin.

21) Kulakları ile işitip de, kalpleri ile işitmeyen, düşünmeyen, öğüt almayan kâfirler gibi olmayın.

22) Doğrusu Allah katında yeryüzündeki canlıların, yaratıkların en kötüsü hatta köpek, domuz, eşek gibi hayvanlardan bile en adi olan varlık, akletmeyen, doğru ile yanlış ayırdetme gücü olan akıllarını kaybeden, hakkı işitmeyen sağırlar ve hakkı söylemeyen dilsizlerdir.

23) Eğer Allah onlarda hayırdan bir şey görseydi, elbette onlara, düşünecek ve anlayacak şekilde dinleme kabiliyeti verirdi. Farzedelim ki Allah, onlarda hayır olmadığını bildiği halde, onlara bu şekilde işitme kabiliyeti verdi, elbette inat ve inkârlarından dolayı Kur'an'dan yine yüz çevirerek arkalarını dönerlerdi. Ey Muhammed! Bu yüzden onların haline üzülmeye, kendini suçlamaya!

24) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edenler! Allah'ın Rasulü Muhammed sizi kalplere hayat verecek imana ve Kur'an'a çağırıldığı zaman onun davetini kabul ediniz. Ebedi hayatı onunla yaşarsınız, onun vesilesiyle dünya ve ahiret mutluluğunu elde edersiniz. Şunu iyi bilin ki Allah herşeyde tasarruf sahibidir. Kişi ile kalbi arasına girer. Kalpleri, sahibinin gücü yetmeyeceği bir şekilde, istediği gibi değiştirir. Onun azmettiği şeyleri bozar, gayelerini değiştirir, doğru yola girmesi için ona ilham verir veya onun kalbini doğru yoldan çevirir. Yine bilirsiniz ki, dönüşünüz sadece Allah'adır. O, size amellerinizin karşılığını zerre kadar haksızlık etmeden verecektir.

25) Allah'ın emrine isyan ettiğiniz takdirde, onun ansızın yakalayıp cezalandırmasından sakının. Öyle bir fitneden de sakının ki yalnızca içinizden zulmedenlere dokunmaz. Zulme sessiz kalanları da etkiler. Bilin ki Allah'ın azabı isyan edenler için pek şiddetlidir.

وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ- تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ- قَاوَاكُمْ- وَلَئِيْدَكُمْ- يَنْصُرِهِ وَرَزَقَكُمْ- مِنْ- الطَّيِّبَاتِ- لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ- (26) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحُونُوا إِلَى اللَّهِ- وَالرَّسُولِ وَتَحُونُوا أَمَانَاتِكُمْ- وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ- (27) وَاعْلَمُوا أَنَّهَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فَبِئْسَ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلَ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ- وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ- (29) وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ- وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ- (30) وَإِذَا تَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (31) وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا بَعْدَ آبِ إِلِيمِ- (32) وَمَا كَانَ لِلَّهِ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ- وَمَا كَانَ لِلَّهِ مُعَذِّبُهُمْ وَهُمْ يَسْتَعْجِرُونَ (33)

26) Düşünün ki o zaman siz yeryüzünde mustazaf olan bir azınlıktınız. İnsanların sizi yakalamalarından korku-yordunuz da O sizi barındırdı, sizi yardımıyla destekle-di. Size temiz rızık verdi ki şükredesiniz...

27) Ey iman edenler, Allah'a ve Rasulüne ihanet etme-yin ki o halde bile bile kendi emanetlerinize ihanet et-miş olursunuz.

28) Bilin ki mallarınız da evlatlarınız da ancak bir imti-handır. Büyük mükâfat ise muhakkak ki Allah katında-dır.

29) Ey iman edenler, Allah'tan sakınırsanız o size hak ile batılı ayırdedecek bir anlayış verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Şüphesiz Allah büyük lütuf sahibidir.

30) Hani bir zaman kâfirler seni tutuklamak, ya da öl-dürmek, yahut seni sürgün etmek için tuzak kuruyor-lardı. Onlar düzen kurarlardı ama Allah da düzen kuru-yordu. Şüphesiz Allah düzen kuranların en hayırlısıdır.

31) Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman: "İşittik, dilersek biz de bunun benzerini söyleriz. Bu ancak eskilerin masallarıdır." demişlerdi.

32) Hani bir zaman "Allah'ım, senin katından olan hak eğer bu ise hemen üzerimize gökten taş yağdır ya da bize daha acıklı bir azap gönder!?" demişlerdi.

33) Halbuki sen aralarındayken Allah onlara azap ede-cek değildir ve onlar bağışlanma dilemekte iken de Al-lah onlara azap edecek değildir.

26) Ey iman edenler! Siz yeryüzünde mustazaf olan, ezilmiş, zayıf bir azınlık olduğunuz zaman Allah'ın size vermiş olduğu nimeti hatırlayın. Hani o zaman kâfirler Mekke'de sizi zayıf buluyor, sizi dininizden döndürmeye çalışıyorlar ve size çeşitli eziyet ve işkencede bulunuyorlardı. Müşriklerin sizi yakalayıp öldürmelerinden ve soymalarından korkuyordunuz da O size, düşmanlarınızdan korunacağınız bir barınak olan Medine-i Münevvere'yi verdi. Bedir savaşında, büyük yardımıyla sizi destekledi ve müşrikleri mağlup ettiniz. Size tertemiz helâl rızık olarak onların ganimetlerini nasip etti. Ganimetler daha önceki ümmetlerden hiçkimseye helâl değildi. Allah, ganimetleri bu ümmete helâl kıldı. Bütün bunları, verdiği bu yüce nimetlerden dolayı Allah'a ibadet ederek O'na şükredesiniz diye yaptı.

27) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler, ey Allah'ı rab, Muhammed'i rasul, İslam'ı din olarak kabul edenler, mü'minlerin sırlarını müşriklere bildirmek, farzları ve sünnetleri terk etmek suretiyle, İslam dinine, Allah'a ve Rasulüne ihanet etmeyin. Sonra size emanet ettiği şer'i mükellefiyetlere bile bile ihanet etmiş olursunuz. Bunun da cezası çok büyüktür.

28) Biliniz ki mallarınız ve evlatlarınız ancak Allah'tan bir fitnedir, imtihandır. Onlara rağmen Allah'ın kanunlarını nasıl koruyacağınıza dair sizi imtihan etmek için verilmiştir. Allah katında bulunan sevap ve mükâfat ise mallardan ve çocuklardan daha hayırlıdır. Şu halde hırs ve arzu ile Allah'a itaat edin. Emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçının.

29) Ey iman edenler, Allah'a itaat eder ve günahlardan sakınırsanız, O sizin için bir hidayet ve kalplerinizde nur yaratır, hak ile batılı ayırdedecek bir anlayış verir, geçmiş günahlarınızı siler, örter, onları bağışlar ve sizi onlardan sorumlu tutmaz. Şüphesiz Allah büyük lütuf ve bağış sahibidir. (Bu ayet, takvanın kalbi aydınlatığına, gönülleri açtığına, ilim ve marifeti artırdığına delildir.)

30) Ey Muhammed! Hani bir zaman kâfirler seni zincirlere vurarak ölünceye kadar tutuklayıp hapsedmek, veya -kavmin diyete razı olsun diye- kanından bütün kabilelerin sorumlu olması için bir tek kişi seni öldürüyormuş gibi hep birden öldürmek, yahut seni Mekke'den sürgün etmek için Daru'n-Nedve'de tuzak, düzen, plan, komplo kuruyorlardı. Şeytan da Necid'li yaşlı bir ihtiyar kılığında girerek onlara akıl veriyordu. Hapis ve sürgün planının aleyhte propogandaya dönüşeceğini, Ebu Cehil'in teklif ettiği her kabileden güçlü gençlerin keskin kılıçlarla hep birden saldırarak öldürme planının çok iyi olduğunu tavsiye ediyordu. Onlar hile yapıp düzen, tuzak kurarlardı ama Allah da onların tuzaklarını boşa çıkaracak ve onları rezil edecek bir tedbir alıyordu. Şüphesiz Allah düzen kuranların en hayırlısıdır. Allah'ın tuzakları onlarınkinden daha etkili ve tesirlidir. Ey Muhammed! Allah'ın seni onlardan kurtardığını hatırla. Cibril bu olayı sana bildirmişti de sen yatağına Ali'yi yatırarak geceleyin Ebubekir ile birlikte Allah'ın izniyle müşriklerin içerisinden yüzlerine toprak saçarak geçip sağ salım Medine'ye hicret etmiştin. Sana olan nimetinden dolayı Allah'a ibadet ederek O'na şükret.

31) Müşriklere apaçık ayetlerimiz okunduğu zaman Nadr b. Haris, Kelile Dimne, Kayser ve Kisra'nın hikâyelerini anlatarak kibir ve inatla: "Biz bu sözü önceden işitmiştik, dilersek, istesek biz de bunun benzerini elbette söyleriz. Bize okuduğun bu Kur'an ancak geçmiş milletlerin uydurduğu masallar, hikâyeler, hurafe ve yalanlardan ibaret olup Allah kelâmı değildir." demişlerdi. Halbuki bu Kur'an'ın üslup, belâgat ve beyan bakımından benzeri bir sure meydana getirmekten aciz kalmışlardı da kılıçla karşı koymak zorunda kalmışlardı.

32) Hani bir zaman Nadr b. Haris ve Ebu Cehil gibi azılı kâfirler aşırı derecede inatçı ve yalancı oldukları için, alay ve eğlence yoluyla şöyle demişlerdi:

"Allah'ım, eğer bu Kur'an senin katından indirilmiş bir gerçek ise Lut kavmi üzerine yağdırıldığını gibi, hemen üzerimize gökten taş ve dolu yağdır ya da bize daha acıklı, elem verici, can yakıcı bir azap getir de, bizi onunla helak et!?"

33) Onlar bu sözleriyle aslında çoktan azabı hak ettiler. Ancak ey Muhammed! Sen onların içinde iken, sana hürmeten Allah onların helak edecek değildir ve onların içlerinde Allah'tan bağışlanma dileyen mü'minler bulunduğça, ya da tavaf esnasında bağışlanma dileyenler olduğu müddetçe Allah onlara azap edecek, onları helak edecek değildir. Onların kafası çalışsaydı azabı değil de hidayeti isterlerdi.

وَمَا لَهُمْ آلَا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ
عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا
أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أُولِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّفِقُونَ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (34) وَمَا كَانَ
صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً
قَذُوفُوا الْعِدَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ
(35) إِنْ – الَّذِينَ – كَفَرُوا يُنْفِقُونَ –
أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ – سَبِيلِ اللَّهِ –
فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً
ثُمَّ يُغْلَبُونَ – وَالَّذِينَ – كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ
يُحْشَرُونَ (36) لِيَمِيزَ اللَّهُ – الْحَيِّثَ –
مِنْ – الطَّيِّبِ – وَبِخَلٍّ – الْحَيِّثَ – بَعْضُهُ
عَلَىٰ بَعْضٍ – فَيَرْكُمُهُ – جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ
فِي جَهَنَّمَ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (37)
قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ
مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَصَّصْتُ
سِنَّةَ الْأَوَّلِينَ (38) وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا
تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ
انْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ – بِمَا يَعْمَلُونَ – بَصِيرٌ
(39) وَإِنْ – تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ – اللَّهَ –
مَوْلَاكُمْ – نِعَمَ – الْمَوْلَىٰ وَنِعَمَ – النَّصِيرُ
(40)

34) Hem onlar Mescid-i Haram'dan alıkoydukları halde Allah onlara niçin azab etmesin ki? Çünkü O'nun veli-leri değildirler. O'nun velileri ancak muttakilerdir, fa-kat onların pekçoğu bilmez.

35) Onların Beyt'in yanında duaları ıslık çalmak ve el çırpırmaktan başka bir şey değildir. O halde küfürünüz se-bebiyle azabı tadın.

36) Doğrusu küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler mallarını Allah yolundan alıkoymak için harcarlar. On-lar harcayacaklar ama sonra onlara bu hasret olacaktır. Ardından yenilecekler de kâfirler cehenneme toplanacaklardır.

37) Allah pisi temizden ayırsın ve pis olanları birbiri üstüne koyup hepsini yığsın ve onları cehenneme atsın diye. İşte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

38) Küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenlere de ki: “Vazgeçerlerse geçmiştekiler kendilerinden bağışlanacaktır, yine dönerlerse öncekilerin sünneti elbette devam eder.”

39) Hiçbir fitne kalmayıp din bütünüyle Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın; vazgeçerlerse elbette Allah yaptıklarını hakkıyla görendir.

40) Yüz çevirirlerse bilin ki sizin mevlanız Allah'tır. O ne güzel mevla, ne güzel yardımcısıdır.

34) Hem onlar mü'minlerin Mekke'de Ka'be'de namaz kılmalarını ve tavaf etmelerini engelledikleri ve Hudeybiye yılında da umre amacıyla gelen Rasûlullah'ı ve mü'minleri Mescid-i Haram'ı ziyaretten alıkoydukları halde Allah onlara niçin azab etmesin ki? Onlara azap edilmemesini gerektiren neler var? Onlar kibir ve sapıklık içerisinde bulundukları halde onlara nasıl azap edilmez?! Müşrik oldukları için Mescid-i Haram'a mütevevli olmaya ehil de değillerdi. Oraya ancak Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakınan kimseler mütevevli olurlar. Onlar oranın bakımını ve onarımını üstlenirler. Fakat müşriklerin pekçoğu inatçı, kibirli, beysiz cahillerdir. Çünkü şöyle diyorlardı: “Biz Beytullah'ın ve Harem'in mütevevliyiz. İstedimizi oraya sokar, istediğimizi engelleriz.”

35) Müşriklerin Beyt-i Harem'in yanında duaları, ibadetleri ıslık çalmak ve el çırpırmaktan başka bir şey değildir. Müslümanlar namaz kılarken, onların namazlarını bozmak için bunları yapıyorlardı. Beytullah'ı çıplak vaziyette, ıslık çalarak ve el çırparak tavaf ediyorlardı. O halde ey müşrikler! Şirk, küfür ve isyanlarınız sebebiyle öldürülme ve esir alma azabını tadın. (Bu olay Bedir harbinde başlarına gelmiştir.)

Bugün bazı tasavvuf ehli de şeyhinin türbesini ziyaret ederken velinin gelmesini kutlamak için ıslık çalıyor, el çırpıyor ve dans ediyor.

36) Doğrusu Ebu Süfyan gibi küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler, Bedir savaşında hezimete uğrayınca Mekke'ye dönerek mallarını, Bedir savaşının intikamını almak, insanları İslam dinine girmesini engellemek, Allah yolundan alıkoymak ve Muhammed'e karşı harp etmek için harcıyor ve sarfediyorlar. Onlar bu malı harcayacaklar ama sonra yaptıklarına pişman olacaklar. Çünkü malları gidecek, fakat umdukları zaferi elde edemeyeceklerdir. Yani Allah'ın nurunu söndürüp küfür kelimesini yüceltemeyeceklerdir. Onların sonu hezimet ve mağlubiyettir. Uhud'da zafer elde etmelerine rağmen Allah onları perişan etti. Ebu Süfyan bile Mekke'nin fethinde müslüman oldu. Onlardan kâfir olarak ölenler, cehenneme sevkedileceklerdir. Onlardan yaşayanlar için de helak olanlar için de, bu ne büyük pişmanlık ve üzüntüdür.

37) Allah pisi temizden, hak ordusu ile şeytan ordusunu, iyi mü'minlerle kötü kâfirleri birbirinden ayırsın ve pis olanları, kâfirleri birbiri üstüne koyup hepsini yığsın ve onları cehenneme atsın diye toplanacaklardır. İşte onlar tam manasıyla hüsrana uğrayanların ta kendileridir. Çünkü onlar hem canlarını, hem de mallarını kaybetmişlerdir.

38) Ey Muhammed! Küfürlerinde bilinçli olarak ısrar eden Mekke müşriklerine de ki: “Şirk, küfür ve isyanlarından vazgeçer, mü'minlere karşı savaşmayı bırakır, Allah ve Rasûlünün hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olurlarsa geçmişteki günahları bağışlanacaktır. Bu kimseler müslüman olduktan sonra yine eski hallerine dönerlerse, bilsinler ki, ben daha önce nebi ve rasullerimi yalanlayanları helak etmişimdir. Bu, benim adetimdir. Onlara da aynı şeyi yaparız.”

39) Ey iman edenler topluluğu! Hiçbir fitne ve şirk kalmayıp, batıl dinler tamamen yok olup, Allah'tan başka ibadet edilen tüm sahte ilahlar ve tağutlar reddedilip din bütünüyle Allah için oluncaya, İslam'dan başka din kalmayınca kadar, kısacası Lailahe illallah Muhammedün Rasûlullah'a şahadet edinceye kadar müşriklerle savaşın. Eğer müşrikler, şirk, küfür ve isyanlarından vazgeçip de müslüman olurlarsa, Allah ve Rasûlünün hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olurlarsa, elbette Allah yaptıklarını hakkıyla görendir. Onların kalbi durumlarını bilen O'dur. Onlara yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeden verecektir.

40) Müşrikler eğer inkârlarına son vermez de imandan yüz çevirirlerse bilin ki, ey mü'minler topluluğu! Onlara karşı sizin mevlanız, yardımcınız ve destekçiniz Allah'tır. O'nun yardımına ve dostluğuna güvenin. Kâfirlerin size olan düşmanlıklarına aldırış etmeyin. Allah ne güzel mevla, ne güzel yardımcısıdır. O'nun size dost olması ne güzel şeydir. Çünkü O, dost edindiği kimseyi yardımsız bırakmaz. O, sizin için ne güzel yardımcısıdır. Şüphesiz Allah'ın yardım ettiği kimse mağlup olmaz.